Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабрин 21-нэй гарана | № 170 (13659) | 1974 оной июлиин 23, вторник | Сэн 2 мүнгэн

Мүнөө ленинизмын илалтата туг доро газар дэлхэйн ехэнхи хубида шэнэ дэлхэй байгуулагдана. Мүн Польшын газар дээрэшье ленинизм илан мандажа, арадай Польшын ажалшадай эли бодото хэрэгүүдтэ бэелэн харагдана.

(Катовицада болоһон митинг дээрэ Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэһөө).

ЗАМБУУЛИНАЙ ДАЙДЫЕ ШЭНЖЭЛЭЛГЫН ШЭНЭ АМЖАЛТА

„Салют-3" гэжэ замбуулинай научна станциин, „Союз-14" гэжэ транспортна онгосын ниидэлгые бэлдэжэ, тэрэниие амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ хабаадаһан эрдэмтэдтэ, конструкторнуудта, инженернүүдтэ, техникүүдтэ, хүдэлмэришэдтэ, бүхы коллективүүд ба организацинуудта, совет космонавтнууд нүхэд Попович Павел Романовичта, Артюхин Юрий Петровичто

Хүндэтэ нүхэд!

Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ программын үндэһөөр, «Салют-3» гэжэ замбуулинай научна станци Советскэ Союзһаа табигдаад, удаа тээнь онгосын командир, Советскэ Союзай Герой, СССР-эй летчик-космонавт, подполковник П. Р. Попович, бортинженер, подполковник-инженер Ю. П. Артюхин гэгшэдһээ бүридэһэн экипажтай «Союз-14» гэжэ транспортна онгосо ниидхүүлэгдээ һэн. «Союз-14» онгосын экипаж «Салют-3» гэжэ замбуулинай научна станцитай залгалдажа, тэрээн хүдар ороһонойнгоо һүүлээр 15 сүүдхын турша соо научно-техническэ, медико-биологическа шэнжэлэлгэнүүдэй, туршалгануудай үргэн программа бэелүүлһэн байна. Нүхэд П. Р. Попович, Ю. П. Артюхин хүдэлмэриингөө программа дүүргэһэнэй һүүлээр «Салют-3» гэжэ станциһаа «Союз-14» гэжэ транспортна онгосые амяарлан һалтаагаад, Советскэ Союздахи хараалагдаһан газарта амжалтатай һайнаар буулгаа. «Салют-3» станци гансаараа ниидэжэ үргэлжэлһөөр.

Тиигэжэ совет эрдэм ба техникэ, баатар габъяата космонавтнууд захагүй замбуулинай дайдые шэнжэлхэ хэрэгтэ үшөө нэгэ шухала алхам хэбэ. Замбуулинай научна станцинуудые, тэдэниие хангаха транспортна онгосонуудые зохёон бүтээлгэ замбуулинай дайдые шэнжэлхэ, абтаһан үрэ дүнгүүдые бодото дээрэнь хэрэглэхэ үргэн ехэ арга боломжонуудые нээнэ.

Замбуулинай шэнэ техникэ зохёон бүтээхэдээ, парти болон правительствын табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэдээ, түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые, КПСС-эй XXIV съезд дээрэ хараалагдаһан коммунис байгуулалтын асари ехэ түсэбүүдые бэелүүлхын тула совет арадай эрхилжэ байһан шэн габъяата ажал хүдэлмэридэ хубитаяа ехээр оруулнат.

Хүндэтэ нүхэд, Попович Павел Романович, Артюхин Юрий Петрович, замбуулиндахи ниидэлгээ амжалтатайгаар дүүргэһэнэртнай Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Таанадые үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршална.

«Салют-3» гэжэ замбуулинай научна станциин ба «Союз-14» гэжэ транспортна онгосын ниидэлгые бэлдэжэ, тэдэниие амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ хабаадаһан эрдэмтэдые, конструкторнуудые, инженернүүдые, техникүүдые, хүдэлмэришэдые, бүхы коллективүүд ба организацинуудые халуунаар амаршалнабди.

Л. БРЕЖНЕВ. Н. ПОДГОРНЫЙ. А. КОСЫГИН.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

...ниидхэн мэдээсэнэбди:

«Союз-14» гэжэ транспортна онгосоор замбуулинда ниидэхэ, «Салют-3» гэжэ замбуулинай научна станци дээрэ хэхэ хүдэлмэриингөө программа дүүргэһэнэй һүүлээр командир полковник П. Р. Попович, бортинженер подполковник-инженер Ю. П. Артюхин гэгшэдһээ бүридэһэн экипаж 1974 оной июлиин 19-дэ Советскэ Союздахи хараалагдаһан газарта бууба.

15 сүүдхын турша соо ниидэхэ үедөө «Салют-3» гэжэ замбуулинай научна станциие жолоодон, научно-техническэ, медико-биологическа шэнжэлэлгэнүүдэй, туршалгануудай үргэн ехэ программа бэелүүлһэн байнабди.

Станциин ба онгосын бүхы түхеэрэлгэнүүд һаадгүй һайнаар хүдэлнэ.

Замбуулинай ниидэлгэ хэхые бидэнэртэ этигэжэ даалгаһанайнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ халуун баяр хүргэнэбди.

Бэенүүднай һайн. Эхэ оронойнгоо шэнэ даабаринуудые дүүргэхээр бэлэмбди.

Экипажай командир полковник ПОПОВИЧ, бортинженер подполковник-инженер АРТЮХИН.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

...най коллективүүдэй, ...низацинуудай хүдэлмэ...ээ саг үргэлжын анхарал ...долго хандуулһанайнь ...өө, халуунаар амаршалһанайнь түлөө бидэнэр, онгосын командир полковник П. Р. Попович, бортинженер подполковник-инженер Ю. П. Артюхин гэгшэдһээ бүридэһэн экипажтай хамта «Салют-3» гэжэ замбуулинай научна станциин ба «Союз-14» гэжэ транспортна онгосын ниидэлгые бэлдэжэ, тэрэниие амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ хабаадаһан эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернүүд, техникүүд, хүдэлмэришэд ба космонавтнууд, КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ сэдьхэлһээ баяр хүргэнэбди.

Совет эрдэм, наукын аша туһада, хүн түрэлтэнэй ашаа туһада замбуулинай дайдые саашадаа шэнжэлхэ түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ элсүүлэн зорюулхабди гэжэ Коммунис партиин ленинскэ Центральна Комитедые, совет правительствые найдуулнабди.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ГЕРОЙ, СССР-эй ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТ НҮХЭР П. Р. ПОПОВИЧЫЕ ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНООР, «АЛТАН ОДОН» ГЭЖЭ ХОЕРДОХИ МЕДАЛЯАР ШАГНАХА ТУХАЙ

«Салют-3» гэжэ замбуулинай научна станциие, «Союз-14» гэжэ транспортна онгосые жолоодон, замбуулинай дайдада амжалтатай һайнаар ниидэһэнэйнь, тиихэдээ эрэлхэг зориг, баатаршалга гаргаһанайнь түлөө Советскэ Союзай Герой, СССР-эй лётчик-космонавт нүхэр **Попович** Павел Романовичые **Ленинэй** орденоор, **«Алтан одон»** гэжэ хоёрдохи медаляар шагнаха.

Советскэ Союзай Герой нүхэр **П. Р. Поповичой** баатаршалга гаргаһанайнь түлөө тэрэнэй бронзо бюстые эхэ нютагтань табиха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1974 оной июлиин 20.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТ НҮХЭР Ю. П. АРТЮХИНДА СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ГЕРОЙН НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

«Салют-3» гэжэ замбуулинай научна станциие, «Союз-14» гэжэ транспортна онгосые жолоодон, замбуулинай дайдада амжалтатай һайнаар ниидэһэнэйнь, тиихэдээ эрэлхэг зориг, баатаршалга гаргаһанайнь түлөө лётчик-космонавт нүхэр **Артюхин** Юрий Петровичто **Ленинэй орден** ба **«Алтан одон»** гэжэ медаль барюулгатайгаар **Советскэ Союзай Геройн** нэрэ зэргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1974 оной июлиин 20.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Ю. П. АРТЮХИНДА «СССР-эй ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТ» ГЭҺЭН НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

«Салют-3» гэжэ замбуулинай научна станциие, «Союз-14» гэжэ транспортна онгосые жолоодон, замбуулинай дайдада ниидэһэнэйнь түлөө нүхэр **Артюхин** Юрий Петровичто **«СССР-эй лётчик-космонавт»** гэһэн нэрэ зэргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1974 оной июлиин 20.

КАТОВИЦЕ. Июлиин 20-до Силезиин арба мянга гаран шахтёрнууд, металлургнууд металлистнууд, хүдэлмэришэнэй мэргэжэлтэй бусад хүнүүд, интеллигенци, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ветеранууд польско-советскэ хани барисаанай олоной хабаадалгатай митингдэ Спортын ордондо суглараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: митингын үедэ президиумдэ.

ТАСС (зураг фототелеграфаар абтаба).

ХЭТЭ МҮНХЫН ХАНИ НҮХЭСЭЛ

Катовицада болоһон олониитын митинг

10 мянга гаран Силезиин шахтернууд, металлургнууд, металлистнууд, хүдэлмэришэнэй бусад мэргэжэлнүүдэй, интеллигенциин түлөөлэгшэд, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ үни сагһаа хабаадагшад мүнөөдэр үдын хойно спортын ордон соо болоһон польско-совет хани барисаанай олониитын митингдэ сугларба.

Митингын президиумдэ нүхэр Л. И. Брежневэй, Э. Герегэй, П. Ярошевичэй, Польшын бусад хүтэлбэрилэгшэдэй харагдахада, сугларагшад нэрьемэ шангаар альгаа ташажа, польско-совет хани барисаанай хүндэлэлдэ Польшын болон совет арадуудай таһаршагүй нэгэдэлэй түлөө, ПОРП болон КПСС-эй хүндэлэлдэ һайн һайхан юрөөлнүүдые хэлэн угтаба.

Советскэ Союз болон Польшын Арадай Республикын гүрэнэй гимнүүд баяр ёһололойхёор зэдэлнэ.

ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, ПОРП-ын Катовицка воеводско комитедэй Нэгэдэхи секретарь З. Грудзень гэгшэ митинг нээбэ. Аха дүү Советскэ Союзай хүтэлбэрилэгшэ, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, элитэ мэдээжэ гүрэнэй ажал ябуулагша манай арадай дүтын хани — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневые Польшын коммунистнуудай, хүдэлмэришэн ангиин, бүхы Катовицка воеводствын зүгһөө үнэн зүрхэнһөө амаршалнабди гэжэ тэрэ хэлэбэ. Нүхэр Л. И. Брежневэй Польшын газар нютагые сүлөөлхэ тэмсэлдэ өөрөө хабаадалсаһыень Польшын арад хододоо һайн һайханаар һанажа ябадаг, мүн совет арадай, тэрэнэй Коммунис партиин агууехэ баатаршалгань полягуудай сэдьхэл зүрхэндэ хэтэ мүнхэдөө байха гэжэ үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглэнэ. Советскэ Союзай туһаламжын ашаар Польшодо 1500 гаран томо промышленна болон ажахын бусад барилганууд байгуулагдаа гэжэ З. Грудзень хэлэнэ. Имэ предприяти бүхэн Советскэ Союзай үзүүлһэн туһаламжые, полягуудтай ээм нэгэдэн ажаллаһан совет мэргэжэлтэдэй нэрэнүүдые һайн һайханаар һанадаг.

З. Грудзениин нүхэр Л. И. Брежневтэ хандан иигэжэ хэлэхэдэнь, сугларагшад үни удаан альгаа ташаба.

— Советскэ Союз Польшын Арадай Республика хоёрой нэгэдэл болон хани барисаае бэхижүүлхэ политикые бүтээгшэ, манай арадуудай холбоо харилсаае гүнзэгырүүлхын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдогшо гэжэ бидэнэр Таниие амаршалнабди. Эб найрамдалай агууехэ хэрэгэй түлөө, бүхы арадуудта айхабтар шухала хэрэгэй түлөө элитэ тэмсэлшэ гэжэ нүхэр Л. И. Брежневые амаршалнабди.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ шахтын горняк Ч. Флорчик, Ченстоховтахи Б. Берудэй нэрэмжэтэ заводой металлург К. Каршня, Польшын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ажал ябуулагша Р. Нешпорек, залуушуулай түлөөлэгшэ эхэнэр Л. Михалик гэгшэд Польшо болон совет арадуудай таһаршагүй хани барисаанай айхабтар ехэ удха шанартай байһан тухай, ПОРП-ын болон КПСС-эй булад хатуу нэгэдэлтэй байһан тухай хэлэһэн байна.

Удаань КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ үгэ үгтэнэ. Зал дотор үни удаан альга ташалган нээржэ, КПСС болон ПОРП-ын хүндэлэлдэ, совет-польск таһаршагүй хани барисаанай хүндэлэлдэ юрөөлнүүд зэдэлнэ.

Арадуудай хоорондо эб найрамдал тогтоохо, дэлхэйн коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе бэхижүүлхэ хэрэгтэ элитэ ехэ габъяатай байһанайнь түлөө совет Социалис Республиканудай Союз болон Польшын Арадай Республикын хоорондо али бүхы талаар холбоо барисаа хүгжөөхын түлөө ехээр оролдожо байһанайнь түлөө, гитлеровскэ булимтарагшадһаа Польшын газар дайдые сүлөөлхын түлөө өөрөө хубитаяа оруулһандань баяр баясхалангаа хүргэжэ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ Катовицка воеводствын хүндэтэ гражданин гэһэн нэрэ зэргэ олгохо гэжэ Катовицка воеводско арадай Соведэй Президиум шиидхээ гэһэн мэдээсэлые митингдэ хабаадагшад үни үргэлжэлһэн, нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

Силезиин болон Домбровско нүүрһэнэй бассейнэй бүхы город уезднүүдэй гербтэй тамгын дарагдаһан энэ документ нүхэр Л. И. Брежневтэ сугларагшадай нэрьемэ альга ташалган доро барюулагдана.

Энэ уулзалга тухайгаа дурасхаал болгон, мүн таһаршагүй хани барисаанай тэмдэг болгон нүхэр Л. И. Брежнев «Лениндэ» гэһэн мэдээжэ совет уран зураашан Петр Мальцевай зурагые Катовицка воеводствын ажалшадта бэлэг болгон барюулба.

Польско-совет хани барисаанай хүндэлэлдэ, аха дүү хоёр арадуудай нэгэдэл жагсаалай хүндэлэлдэ болоһон һүр жабхаланта уулзалга «Интернационал» дуулалгаар түгэсэбэ.

(ТАСС).

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр Герек!
Хүндэтэ нүхэр Грудзень!
Польшын хүндэтэ нүхэд!

Силезиин болон Домбровско нүүрһэнэй бассейнэй ажалшадтай уулзаһандаа ехэ баяртайб. Эндэ ерэһэн сагһаа хойшо өөрынгөө түрэл хүдэлмэришэдэй бүлэ соо байнаб гэжэ мэдэрнэб. Манай парти, совет арад тухай һайн һайхан, үнэн зүрхэнэй үгэнүүдые хэлэһэндэтнай баяртайбди. Мүн намайе ехээр хүндэлжэ, таанадтай нэгэ нютагай хүн гэжэ бэеэ тоолохо эрхэ намда олгоһонойтнай түлөө баяраа хүргэнэб.

Катовицка воеводствын гражданин байха гээшэ илангаяа хүндэтэй, юундэб гэхэдэ, танай хизаарай революционно үг заншалнууд тухай алдар суу танай оронһоо гадуур үни мэдээжэ болоо юм. Тус воеводствын мүнөө дүүргэжэ байгаа үүргэньшье һайн мэдээжэ. Тэрэниие социалис Польшын индустриальна зүрхэниинь мүн гэжэ тон зүб нэрлэжэ болохо юм.

Польшые сүлөөлхын түлөө байлдаануудай түлэг боложо байха үедэ би энэ хизаарта анха түрүүн ерээ һэм. Хүшэр хүндэ тулалдаагаар манай арми Карпатые һэтэ гаража, танай оронойн урда хубида ерэһэн байна. Танай сэрэгшэдтэй хамта бидэнэр үсэд шанга байлдаанудта хабаададаг. Польшын һөөм газар бүхэниие гитлеровскэ булимтарагшадһаа буляан абадаг байгаабди. Бидэнэр хамтадаа илалта түйлаһандаа баярладаг, сэрэгшэ нүхэдөө алдахадаа хамта уйдадаг һэмди. Тэрэ үе намда һайн һанагдана. Сүлөөлэгшэ солдадуудые амаршалһан оло мянган хүнүүд. Зол жаргалаар яларһан нюдэнүүдтэнь мэлмэлзэһэн нёлбоһон. Зүндөө болоһон митингнүүд, хани барисаан тухай сэдьхэл доподгомо үгэнүүд. Тиигээд шуһата байлдаануудай үргэлжэлжэ байбашье, хани барисаандаа үнэн сэхэ совет сэрэгшэд бури тэрэ үедэ Польшын хүдэлмэришэдтэ шамдуун туһалаа. Тэдээнтэй хамта Силезиин шахта болон заводуудые һэргээн бодхоожо эхилһэн юм.

Мартагдашагүй тэрэ үдэрнүүдтэ би Закопане, Чарны Дунайце болон Яблонка гэжэ газарнуудта, мүн Краковта, тиихэдэ эндэ Катовицада ерэһэн байнаб. Мүн Владимир Ильич Ленинэй олон гайхамшаг зохёолнуудые бэшэһэн, Дүүмын түрүүшын большевик депутадуудтай зүблөөнүүдые үнгэргэһэн Поронино гэжэ газарта хүрөө һэм. Ленин Польшодо хоёр жэл һуугаа, ажаллаа. Тэрэ танай орониие һайн мэдэдэг, иинаглан дурладаг, Польшын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй хүгжэлтэдэ ехэ анхарал хандуулдаг һэн.

Мүнөө ленинизмын илалтата туг доро газар дэлхэйн ехэнхи хубида шэнэ дэлхэй байгуулагдана. Мүн Польшын газар дээрэшье ленинизм илан мандажа, арадай Польшын ажалшадай эли бодото хэрэгүүдтэ бэелэн харагдана.

Гайхамшаг ойн баяраар — социалис Польшын 30 жэлээр таанадые, хүндэтэ нүхэд, үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб. Советскэ Союзай Коммунис партиһаа, манай оронной бүхы ажалшадһаа таанадта аха дүүгэй халуун баяр мэндэ хүргэнэб!

Үнгэрһэн 30 жэлэй туршада танай оронной социалис замаар дабшаһан хүгжэлтэ түүхын бүхэли шататай адли гэжэ хэлэхэдэ хэтэрүүлһэн ябадал болохогүй гэжэ һананаб. Юундэб гэхэдэ, коммунистнуудай хүтэлбэри доро шэнэ Польшо мүндэлэн бэхижэжэ, бүхы засаг түрые ажалшад бэелүүлдэг болоо бшуу. Мүн юундэб гэхэдэ, танай оронной үйлэдбэрилгын хүсэнүүд оло дахин нэмээ. Мүн юундэб гэхэдэ, Польшын арадай ажабайдал үндэһөөрөө хубилжа, тэрэнэй оршон ажаһууха эрхэ нүхэсэлынь ондоо болоо.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН МЭДҮҮЛГЭ

Президент Макариосай толгойлдог Кипрэй Республикын хуулита правительствада эсэргүү Грециин сэрэгэйхидэй эмхидхэһэн үймөөнэй гэмтэ шэнжэтэй байһандань энэ оной июлиин 18-да хэһэн мэдүүлгэ соогоо Советскэ правительство сэгнэлтэ үгөөд, Кипрэй хэрэгүүдтэ Грециин хамааралсалгые болюулха тушаа дары түргэн хэмжээ абахын түлөө һанамжаяа мэдүүлһэн байгаа.

Гэбэшье Кипр дээрэхи байдал һайн тээшээ хубилхаһаа байтагай, тад һөөргэ бури түгшүүрилтэй, аюултай боложо байнхай. Энэ ушарһаа уламжалан, Советскэ Союз энэ арал дээрэ боложо байгаа үйлэ хэрэгүүдтэ, тэрэнэй оршон тойронхи үйлэ хэрэгүүдтэ анхаралаа дахин хандуулха баатай болоно.

Грециин сэрэгэйхид Кипрэй гүрэнэй бэеэ даанхай байдалда эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулгануудаа үргэлжэлүүлһээр. НАТО-гой сэрэгэй бүлэглэлэй зарим бүлэгүүдэй дэмжэһэнэй эсэстэ имэ ябуулганууд хэгдээ гэжэ шэнээр ороһон мэдээсэлнүүд һэжэглэлтэгүйгөөр гэршэлнэ. Макариосай хуулита гансахан правительствые хамгаалхын орондо НАТО-гой зарим гэшүүн-оронууд бодото дээрэ үймөө хэгшэдые дэмжэхэ хараа зам баримталһан байха юм. Кипрэй хуулита правительствые, тэрэнэй президент Макариосые дэмжэһэн нэгэшье үгэ эдэ оронуудай ниислэл хотонуудта дуулдаагүй, энэ хадаа үнэн баримта болоно. Гэхэ зуура Кипрэй хэрэгүүдтэ сэрэгээр хамааралсагшад, киприот арадай хуулита эрхэнүүдые бүдүүлигээр хазагайруулагшад тушаа һайшааһан шахуу үгэнүүд ехэл элсэгээр хэлэгдэнэ.

Грециин булимтаралгые зайсуулхадань, хуулита правительствын засаг түрые һэргээн тогтоохадонь, Кипртэ туһалха гэһэн уряалтайгаар ООН-ой Аюулгүйн Соведэй трибуна дээрэһээ президент Макариосай хандахадашье, эдэ оронуудай түлөөлэгшэд эндэшье тэрэниие дэмжэхэ дурагүй байгаа.

Мүнөө Кипртэ, тэрэнэй оршон тойрондо боложо байгаа ушарал бэеэ дааһан ондоо гүрэн — Эфиопиин — дайрагдаһан фашис эзэрхэг түримхэй добтолгын аюулта ушар байдалые һануулна бэшэ гү гэһэн асуудал олон хүнүүд табина.

Мүнөөдэр, июлиин 20-до, Кипр дээрэ Турци өөрынгөө сэрэгүүдые буулгаба. Турциин сэрэгүүдэй болон үймөөшэдэй отрядуудай хоорондо сэрэгэй тулалдаанууд эхилээ. Турциин правительство хадаа арал дээрэхи Турциин общиные хамгаалхын тулада имэ алхам хээбди гэжэ тайлбарилаад, энэ хёмороо эбэй ёһоор гуримшуулха бүхы арга замууд дууһан хэрэглэгдээ гэжэ үнэншэһэн хойноо имэ алхам хэхэ ушартай болообди гэжэ мэдүүлнэ. Эдэ ябуулганууднай Кипрэй бэеэ даанхай байдалые, хуулита правительствын засаг түрыень һэргээн байгуулха зорилготой гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглэнэ.

Грециин сэрэгэйхидэй туһаламжаар, киприот арадай дура зоригто зүрилдүүлэн, тэрэнэй үгэ дууламгай байха ябадалда найдан, Кипрые гартаа шүүрэн абаха гэжэ һэдэгшэдэй политикын панхарууталан тухай мүнөөдэр Кипртэ боложо байгаа бүхы ушар байдал эли тодоор гэршэлнэ.

Эндэхи оршон байдал дары түргэн, үрэ ехэтэй хэмжээнүүдые абаха гэһэн зайлашагүй эрилтэ табина гээд Советскэ правительство тоолоно. Советскэ Союз Кипрэй гүрэнэй бэеэ даанхай, сүлөөтэ байдалай түлөө, Энозис гэдэгтэ эсэргүүгээр, ондоогоор хэлэбэл, Кипрые хүсөөр таһалан мэдэлдээ абаха хэрэгтэ эсэргүү хэлбэришэгүйгөөр, эрид шууд тэмсэнэ. Энэ аралые НАТО-гой сэрэгэй бааза болгохын тулада Грециин сэрэгэйхид имэ ааша гаргадаг. Президент Макариос түрүүтэй Кипрэй Республикын хуулита правительствын засаг түрэеэ бүрин дүүрэнээр бэелүүлхэ ябадал хангаха, арал дээрэһээ Грециин сэрэгэй бүхы алба хаагшадые дары түргөөр гаргаха шухала. Грециин сэрэгээр хамааралсахаһаа урда тээ байһан Кипрэй бэеэ даанхай, сүлөөтэ гүрэн һэргээн байгуулагдаха ёһотой.

Аюулгүйн Соведшье өөрынгөө хубитые оруулха уялгатай. Кипрэй дотоодын хэрэгүүдтэ гадаа талаһаа хамааралсаха ябадалые энэ дары болюулха тухай, киприот арадай хуби заяагаа өөрынь шиидхэхын тулада һаад хэдэг бүхы бэрхэшээлнүүдые усадхаха тухай хэлбэришэгүй шиидхэбэри абаад байгаа һаа, тэрэ хадаа өөрынгөө уялга дүүргэхэ юм. Имэ шиидхэбэри абаагүй һаа, Аюулгүйн Совет үндэр уялгаяа дүүргэхэгүй һэн.

Бүхы дэлхэйн нюдэн дээрэ Грециин сэрэгэйхидэй хэжэ байгаа гэмтэ ябуулгануудта эсэргүүсэн, дуугаа улам шангадхаха, республикын бэеэ даһан сүлөөтэ байдалай түлөө тэмсэдэг киприот арадые, тэрэнэй хуулита правительствые бата найдамтайгаар дэмжэхэ, Кипрэй Республикаһаа харийн бүхы сэрэгүүдые гаргаха гээшэ эб найрамдал, арадуудай бэеэ даанхай байдал хүндэтэйгөөр сэгнэдэг гүрэн, правительство бүхэнэй уялга мүн.

ХЭТЭ МҮНХЫН ХАНИ НҮХЭСЭЛ

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

Элэ бүхы амжалтанууд Польшын хүдэлмэришэн ангиин ашаар лэ тэрэнэй хүсэл зоригой, эршэ хүсэчэй, эрхим революционно ухаан мэдэрэлэй ашаар түйлагдаа юм.

Польшын һая һэргээгдэжэ эхилээд байһан орочой эгээл хүшэр хүндэ үедэ Польшын хүдэлмэришэд арад зоноо толгойлжо, тэрэниие урматай, бата найдалтай болгоод, шэнэ ажабайдал түбхинүүлхыень зоригжуулһан юм. Айхабтар ехээр һандарһан Варшава мүнөө гоё һайхан город болгоглоо. Хүдэлмэришэдэй ажалша мэргэн гарнуудынь байрын гэрнүүдые квартал кварталаар бүтээһэн, унтарһан шахта болон заводуудта ами оруулаа, домнонуудые хүдэлгэһэн, университедүүдэй байшангуудые заһажа һэргээһэн, мүн һандаралда ороһон хүдөө нютагуудые хүл дээрэнь гаргалсаһан байна.

Хүдэлмэришэн анги шэнэ, социалис гүрэн түрые байгуулха гол хүсэн болоо. Тэрэнэй түрүү үүргын ашаар үнэхөөрөө бата бэхи, үнэхөөрөө арадай гүрэн тогтоо. Энэл гүрэн демократида түшэглэдэг байһандаа, ажалшан бүхэнэй хэрэглэмжэ болон аша туһадань анхарал хандуулдаг байһандаа хүсэтэй. Олон үеын революционернүүд Польшые иимэ болгохо гэжэ сэдьхэдэг. Силезиин болон Домбровско нүүрһэнэй бассейнэй, Варшавын болон Лодзиин пролетаринар тиимэ Польшын түлөө тэмсэһэн бэлэй.

Хүдэлмэришэн анги мүлжэгшэдэй болон тэдэнэй туһамаршадай эсэргүүсэлтые дабажа, тарияашадтай болон ажалша интеллигенцитэй бата бэхи холбоо байгуулаад, өөрынгөө үндэһэ яһатаниие эгээ түрүүшынхеэ үнэхөөрөө нэгэдүүлһэн байна. Урда сагта эрхэ сүлөөгүй, үлэсхэлэн хооһон байдалһаа тэрьедэн дэлхэйгээр тарашаһан олон мянган полягууд мүнөө Польшые шэнэлһэн, эрхим һайхан Эхэ оромнай гэжэ тоолодог, тэрээгээрээ омогорходог байһаниинь дэмы бэшэ.

Хүдэлмэришэн анги Польшын эрхим эрхим хүнүүдэй бүтээн байгуулһан бүхы һайхан зүйлнүүдые гансал сахин хамгаалжа шадаа бэшэ. Тэрэнэй марксистско-ленинскэ үзэлынь, хүндэ энэрхы ёһоор хандадаг ёһониинь, заншалынь арад зоной оюун ухаанай баялигые хизаарлашагүй ехээр арьбадхаһан байна. Имагтал хүдэлмэришэн анги национальна соёл культурые шэнэдхэн, тэрэниие үнэхөөрөө патриотическа шэнжэтэй, мүн гүн интернационалистска шанартай болгоһон байна.

Социализмын хүгжэхэтэй хамта хүдэлмэришэн анги өөрөө хубилна. Общественэй хуби заяанай түлөө харюусалгые бэе дээрээ даажа абаһан хүдэлмэришэд хүн орон доторхи байдалые гүрэн түрын хэмжээгээр шэнжэлэн хаража шададаг болонхой. Үйлэдбэри хүгжөөхэ, олон түмэнэй нийтэ-политическэ эдэбхиие дээшэлүүлхэ, арад зоной зөөридэ гамтайгаар хандаха гэшэ тэрэнэй тон өөрын хэрэг болонхой. Тиин иимэ социалис мэдэрэлээ хүдэлмэришэн анги өөрынгөө союзнигуудта дамжуулна, бүхы нанидаа нэбтэрүүлнэ.

Мүнөө Польшодо хүдэлмэришэн хүн айхабтар хүндэтэй болохо ёһоороо болонхой.

Революционно үзэл сурталтай, эмхидхэл түгэлдэр байдаг хүдэлмэришэн ангиин эдэ һайн һайхан шэнжэ шанарнуудыень Польшын Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл парти хамтадхан бэедээ шэнгээнхэй. Арадай Польшын мэдэрэгдэһэн хүтэлбэрилэгшэнь болохо коммунистнуудай парти арад зонтой холбоогоо саг үргэлжэ бэхижүүлжэ, арад зонһоо һургаал абадаг, мүн тиихэтээ хамта зоноо хүтэлдэг. Эгээл тиимэһээ партиин мүнөөнэй ажал ябуулгын онсо шэнжэнүүдынь ямар бэ гэхэдэ, тэрэ социализм байгуулха нийтэ жама ёһонуудые зохёохы ёһоор ашаглана, хүтэлбэриин түхэл маяг, арга методуудые саг үргэлжэ һайжаруулна, хүгжэхөөе болишоһон зүйлнүүдтэ эбсэшэгүйгөөр хандажа, шэнэ зүйлнүүдые хурсаар мэдэрэн дэмжэнэ. Польшодол адли манай орон доторшье танай партиин Центральна Комитет, тэрэнэй нэгэдэхи секретарь, Польшын хүдэлмэришэн ангиин гай хамшаг хүбүүн, танай алдарта хизаарай хүбүүн, элитэ ехэ марксист-ленинец нүхэр Эдвард Герек тон ехээр хүндэлэгдэдэг.

Хүндэтэ нүхэд! Өөрынгөө 30 жэлэй ойе социалис Польшо нүхэдэйнгөө дунда тэмдэглэжэ байна. Эдэ үдэрнүүдтэ Советскэ Союзай хүн зон манай арадуудтай хамта гаталһан замые, эбтэй этэйгээр, бата жагсаалтайгаар, үрэ ехэтэйгээр гараһан замые дурдан һанана. Советскэ Союз социалис Польшын үнэн сэхэ ханинь, найдамтай союзнигынь байһан, хододоо тиимэ байха юм!

Манай оронуудай хоорондын харилсаан үнэхөөрөө али бүхы талын шэнжэтэй болонхой. Энэ — парти болон гүрэнэй шугамаар бэелүүлэгдэдэг үргэн ехэ политическэ холбоо харилсаан. Энэ — совет болон Польшын арадуудай ухаан бодолой талаар тон нягтаар харилсалга. Энэ — Совет арми болон Польшын сэрэгшэдэй дайшалхы хани барисаан. Энэ — үргэн ехэ экономическа холбоо харилсаан.

Польшын корабль дархалагшадай бүтээһэн суднанууд совет туг доро гадаада далайнуудаар тамарна. Советскэ Союзтай хамта Плоцкодо байгуулагдаһан нефтехимическэ комбинат 9 миллион тонно совет нефть жэлэй туршада бүйлүүлнэ. Польшын манда үгэһэн саахарай, цементнэ болон химическэ заводууд совет мэргэжэлтэдэй магтаалда хүртөө. Шэнэ Гута гэжэ металлургическа комбинадые совет хүнүүдэй туһаламжаар байгуулга танай оронипе индустриализацилха хэрэгтэ ехэ оруулалта болоо юм. Иимэ жэшээнүүд олон. Харин олон барилганууд һая эхилэгдэнхэй гү, али түсэблэгдэжэ байнхай. Мүнөөдэршье бидэнэр Катовицка металлургическа гигантын барилгануудтай танилсаабди. Энэ барилгын түхеэрэлгые совет предприятинууд бүтээнэ.

Социализмын оронуудай эбтэй ажабайдалда социалис экономическа нэгэдэл улам ехэ һуури эзэлнэ, бүхы оронуудта туһатайгаар, тааруу зохидоор ажал хүдэлмэриеэ хубаарилга үргэдэнэ. Таанар өөһэдынгөө дүй дүршэл дээрэ эдэ бүгэдые харанат. Танай воеводствын шахтёрнууд болон металлургнууд, химигүүд болон хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд гансал Польшын бэшэ, харин бүхы социалис нэгэдэлэй хэрэглэмжые хангаха зорилготойгоор хүдэлмэрилнэ. Тиихэдэ Свердловско Уралмашай, Иенэдэхи «Карл Цейс» гэжэ заводой, Будапештын Чепелиин, ЧКД — «Прагын» ажалшад, Софиин дэргэдэхи Кремиковско комбинадай хүдэлмэрилэгшэд, бүхы аха дүү оронуудай олон мянган предприятинууд олон тиимэл зорилготойгоор ажалладаг. Энээнэй ашаар бидэ бүгэдэ научно-техническэ эрид хубилалтын түйлалтануудые түргэнөөр эзэмшэнэбди, экономическа хүсэ шадалаа саашадань ехэ болгохо, арад зоной байдал һайжаруулха зорилгые амжалтатайгаар шиидхэнэбди.

Хүндэтэ нүхэд! Аяар 125 жэлэй туршада хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн «Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!» гэһэн Маркс Энгельс хоёрой уряагаар зориг-жон дабшана. Интернационализм хадаа хүдэлмэришэн ангиин эгээн шухала, һайн һайхан шэнжэнүүдэй нэгэн мүн. Тиин бүхы дэлхэй дээрэ хүдэлмэришэн ангиин һаналаа нэгэдэлгын саг үргэлжэ бэхижэжэ байһандань баяртайбди.

Хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн баатарлиг Вьетнамда түгэс дэбжэлтэ үзүүлхэ тээшэ үнэн бодото баримта мүн. Коммунистнуудшье, социалистнуудшье, хүдэлмэришэн ангиин бусад политическэ урасхалнуудшье Чилидэ фашизмын үйлэдэһэн зэрлиг аашануудта эсэргүүсэн, олониитын кампанида хамтаараа хабаадажа байһаниинь үнэн баримта юм. Олон оронуудай хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй национальна отрядууд империалис монополинуудай эзэрхэг зонхилолгодо эсэргүүсэн, социальна дэбжэлтын түлөө хамтаараа тэмсэнэ. Капиталай дэлхэйдэ зүүнэй үзэлтэ хүсэнүүд һациональна хэмжээгээршье, мүн дэлхэйн хэмжээгээр нэгэдэн тэмсэдэг болоһо байһаниинь эли харагдана. Эдэ бүгэдэ пролетаринарай улам ехээр һаналаа нэгэдэжэ байһан туһайнь гэршэлнэ.

Мүн улам бата нэгэдэлтэй болохо, үйлэ ябуулгаяа хамтаараа эрхилхэ гэһэн эрмэлзэл дэлхэйн коммунис хүдэлөөндэ улам элеэр харагдана.

Уласхоорондын шэнэ уулзалгануудта бэлдэжэ, тэдэниие үнгэргэхэ гэһэн асуудал олон коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай зүгһөө табигдажа байһаниинь дэмы бэшэ. Эдэ уулзалганудай үедэ үйлэ хэрэгүүдэй ябасые хамтаараа сэгнэжэ, нийтэ үгэ зорилгынгоо түлөө, эб найрамдалай хэрэгэй, арадуудай аюулгүй байдалай түлөө тэмсэхэ эгээл үрэ ехэтэй арга замуудые олохо хэрэгтэй.

Европын коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай нэгэдэхи конференциин Карлова Варада үнгэргэгдэһөөр 7 жэл болобо. Тэрэнэй зууршалга заабаринуудынь амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ. Тиин Европын компартинуудай шэнэ конференци зарлаа һаань, энэнь Европодохи түгшүүрилые саашадань һуларууха талаар хамтын ябуулгые шангадхахада туһа болохо, ажалшадай шухала эрхэнүүдые хангахын түлөө коммунистнуудай тэмсэлдэ амжалта түйлахадань туһа болохо байгаа.

Эб найрамдалые батадхаха гэһэн манай бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы арадуудта шухала хэрэгтэй үндэр һайхан зорилгые түйлахын тулада хүдэлмэришэнэй нэгэдэл тон хэрэгтэй гэжэ манай тэмсэлэй бүхы дүй дүршэл харуулна.

Гол түлэб социалис гүрэнүүдэй хамтын ябуулгын ашаар, тэдэниие пролетариадай, дэлхэйн бүхы түрүү хүсэнүүдэй дэмжэһэнэй ашаар һүүлэй жэлнүүдтэ уласхоорондын байдалые нилээд һайжаруулха арга олдоо.

Социалис нэгэдэл урдань хэзээшье иимэ түгэс хүсэтэй, уласхоорондын хэрэгүүдтэ мүнөөнэйхидэл ехээр нүлөөлжэ байгаагүй юм гэжэ хэлэхэ үндэһэн манда бии. Бидэнэр урдаа бодото зорилгонуудые табяад, тэдэнээ дүүргэжэ шададагбди. Үнгэрһэн байдал энээниие гэршэлнэ.

Манай гадаадын политика ангиин шэнжэтэй, тэрэ ажалша хүнүүдэй хүсэл зоригые харуулна. Бидэнэй бата бэхи эб найрамдал тээшэ эрмэлзэжэ байһыемнай, ганса өөһэдтөө бэшэ, харин бүхы хүнүүдтэ амгалан тайбан байдал тогтоохые эрмэлзэжэ байһыемнай арадууд мэдэнэ, ойлгоно. Эгээл тиимэһээ эрээдүй тээшэ этигэл найдабаритайгаар харанабди, уласхоорондын хэрэгүүдтэ манай хараа шугам амжалта түйлаха гэжэ этигэнэбди.

Гэбэшье уласхоорондын байдалые һайжаруулха дуратагүй хүнүүд үшөө бии гэжэ һайн мэдэнэбди. Тэдэнэр элдэб эсын аргаар түгшүүрилтэ байдал һуларуулхагүй гэжэ, эбтэй этэйгээр зэргэдэ оршолгын ёһо гуримуудые батадхан мандуулхагүй гэжэ шадалаараа оролдоно. Дэлхэйн хархисуудта һайн дураараа туһалагшадшье бии. Тэдэнэр худал хуурмаг үгэнүүдые тараажа, манай гүрэнүүдэй политикые муугаар харуулхые оролдоно. Гэбэшье манда харша хүсэнүүдэй ямаршье хорото аашанууд дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал тогтоохо гэһэн хараа шугамһаамнай бидэниие хэзээшье хадуурууулхагүй.

«Эб найрамдал» гэһэн үгэ ямар гүн гүнзэгы удхатайб гэжэ бидэнэр, совет хүнүүдшье, таанар, полягуудшье һайн мэдэнэт. Амгалан тайбан байдалда ажаһууха эрхын түлөө, шэнэ дэлхэйе түбшэнөөр, гадаадаһаа һаад тойлбогүйгөөр байгуулха эрхын түлөө манай арадууд эгээл ехэ хохидол гэмгэл үзөө юм. Бидэнэр саашадаашье шэнэ дэлхэйгээ хамтаараа хамгаалхабди. Мүн бүмбэрсэг дэлхэй дээрэхи огторгойе саашадаашье сэрэг дайнһаа эндэ шууд хамтаараа хамгаалхабди. Энээн тушаа хэндэшье һэжэг байха ёһогүй! Тиин саашадаа эб найрамдалай болон эбтэй этэйгээр зэргэ оршолгын политика илаха гэжэ этигэнэбди.

Ажал хүдэлмэридөө, ажабайдалдаа шэнэ ехэ амжалтануудые түйлахыетнай, нүхэд, хүсэнэб. Польшын бүлэ бүхэнэй, социалис Польшын бүхы хүбүүд, басагадай зол жаргалтай, һалбаран хүгжэн ажаһууххыень хүсэнэб!

Эдэ баярта үдэрнүүдтэ Польшо ерэхыемни урьһанайнь түлөө, намайе, минии нүхэдые баяртайгаар, дулаахан хүлеэн абаһанайнь түлөө Польшын Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедтэ, нүхэр Э. Герегтэ өөртэнь баяр баясхалангаа хүргэнэб.

Польшын арад, мүн социализмын туг үргэн ябагша тэрэнэй алдарта хүдэлмэришэн анги мандаха болтогой!

Социалис Польшын ажалшадай дайшалхы манлай — Польшын Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл парти мандаха болтогой!

Хэтэдээ мүнхэ, таһаршагүй совет-польско хани барисаан мандаха болтогой!

Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ ахабтар анхаралтайгаар шагнагдаһан, үни үргэлжэлһэн, нэрьемэ альга ташалгаар нэгэнтэ бэшэ таһалдагдаһан байна.

СИЛЕЗИДЭ БОЛОҺОН ҮНЭН ЗҮРХЭНЭЙ УУЛЗАЛГАНУУД

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герегэй, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевичэй ба Польшын бусад хүтэлбэрилэгшэдэй июлиин 20-до Силезидэ ерэхэдэнь, нютагай зон баяр баясхалантайгаар угтаба. Силезиин ажалшад манай ороной ажалшадтай үни холын хани барисаатай, эбдэршэгүй һанал нэгэтэй юм. Энэ хани барисаан революционно байлдаануудта, фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ улам хатуужаа. Тиин мүнөө, Польшын Арадай Республикын 30 жэлэй ойе бүхы Польшын, тэрэнэй бүхы ханинарай тэмдэглэжэ байхада, энэ хани барисаамнай бүри бата болоно. Гайхамшагта һайндэрые поляк арадтай хамта тэмдэглэхэеэ Польшын газар дээрэ ерээд байһан нүхэр Л. И. Брежневые Силезиин арад зоной халуунаар угталга энээниие элирхэйлэн гэршэлбэ.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Э. Герек Польшын революционно хүдэлөөнэй ажал ябуулагшадта зорюулан, Сосновец хотодо бодхоогдоһон хүшөөгэй дэргэдэ улаан гвоздика сэсэгүүдые табиба. Польшын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй габьяата ажал ябуулагшад, промышленна предприятинуудай делегацинууд, залуушуул сэсэгүүдые табиха үедэнь байлсаа.

Удаань нүхэр Л. И. Брежнев болон Польшын хүтэлбэрилэгшэд социалис Польшын томо ехэ шэнэ барилгануудай нэгэн — «Катовице» гэжэ металлургическа комбинадта хүрэхэеэ ошобо. Советскэ Союзай техническэ туһаламжаар энэ комбинат баригдаһан юм. 14 мянган хүнһөө бүридэһэн хүдэлмэришэдэй, технигүүдэй, инженернүүдэй түлөөлэгшэд айлшадаа халуунаар угтаһан байна. ПНР-эй хүндэ промышленностиин министрэй орлогшо, металлургическа промышленностиин нэгэдэлэй директор Ю. Блащак комбинадай барилгын ябаса ба ерээдүй тухай хөөрэбэ.

Соведүүдэй ороной ажалшадые, Советскэ Союзай Коммунис партиие Польшын хүдэлмэришэн ангиин гүнзэгы сэдьхэлһээ хүндэлжэ байдагай тэмдэг болгон, польско ба совет хүдэлмэришэдэй эбдэршэгүй хани барисаанай тэмдэг болгон, металлургическа комбинадай хүдэлмэришэдэй коллективэй түрүүшын хүндэтэ гэшүүнэй үнэмшэлгэ нүхэр Л. И. Брежневтэ суглараршадай нэрьемэ альга ташалга доро барюулагдаа.

Иимэ ехэ нэрэ хүндэ үзүүлһэнэйнь түлөө нүхэр Л. И. Брежнев хүдэлмэришэдтэ баяр хүргэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь совет металлургнуудай үмэнэһөө И. Шадрай «Туг бариһан хүдэлмэришэн» гэһэн бронзо скульптура комбинадай коллективтэ дамжуулан барюулһан байна.

Нүхэр Л. И. Брежнев совет горнягуудай, металлургнуудай үмэнэһөө, Советскэ Союзай Коммунис партиин үмэнэһөө, бүхы совет арадай үмэнэһөө Польшын хүдэлмэришэдтэ үнэн зүрхэнэй амаршалга хүргэбэ.

Леонид Ильич Брежнев «Едность» гэжэ металлургическа заводой хүдэлмэришэдэй үмэнэ үгэ хэлэхэдээ, совет сэрэгшэдэй Польшын сэрэгшэдтэй хамта Польшын урда районуудые сүлөөлхын түлөө тэмсэһэн тухайнь хөөрэбэ.

Нүхэр Л. И. Брежнев Польшын хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта ПНР-тэ үргэнөөр мэдээжэ болоһон Хожувско соёлой ба амаралтын паркда ороһон байгаа. Эндэ амаржа байһан олон мянгаад хүн эдэниие халуунаар амаршалба. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэ Польшын Арадай Республикын хүндэтэ шахтёрой нэрэ зэргын олгогдоһон тухай ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, ашагта малтамал олзоборилгын ба элшэ хүсэнэй промышленностиин министр Я. Митренгын мэдээсэлые сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа. Уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэл бэхижүүлхэ хэрэгтэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангалгада, Советскэ Союзай ба социалис Польшын арадуудай хоорондохи хани барисаа, харилсаа холбоо али бүхы талаарнь бэхижүүлгэдэ элитэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө энэ хүндэтэ нэрэ зэргэ тэрээндэ олгогдоо.

Я. Митренга Леонид Ильич Брежневтэ Хүндэлэлэй диплом барюулаад, мүн совет ажалшадтай хани барисаатай байһанайнь һүлдэ тэмдэг болгон, польско шахтёрнуудай хубсаһа Силезиин горнягуудай үмэнэһөө бэлэглэбэ.

Угаараа хүдэлмэришэнэй хүбүүн байһан намда хүндэтэ шахтёрой нэрэ зэргэ абаха гээшэ ехэл аятай байба гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев тэмдэтлээ. Өөртэнь, Советскэ Союзай Коммунис партида, совет арадта үнэн зүрхэнһөө халуунаар хандаһанайнь түлөө тэрэ поляк ханинартаа баяр баясхалан хүргэхэдөө, иигэжэ хэлээ:

— Советскэ Союзай Коммунис партиин ба Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин хоорондоо иимэ дүтын, аха дүү ёһоной харилсаатай байһандань ехэ зол жаргалтайбди. Энэнь манай оронуудай ба социалис хани нэгэдэлтэ бүхы гүрэнүүдэй хани барисаае бэхижүүлнэ, оронуудай экономическа хүсые хүгжөөхэ, арадуудай байдал һайжаруулха хэрэгтэмнай бидэнэртэ туһална.

(ТАСС).

ПОЛЬШЫН АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА. ВАРШАВА БУЛИМТАРАГШАДТАЙ ТЭМСЭЛДЭ БААТАРАЙ ҮХЭЛӨӨР УНАҺАН СОВЕТ БА ПОЛЯК СЭРЭГШЭДЭЙ ХҮШӨӨ.

ЦАФ—ТАСС-ай фото.

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВТЭ ПОЛЬШЫН ОРДЕН БАРЮУЛАГДАБА

ВАРШАВА. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ Польшын Арадай Республикын дээдэ шагнал — Виртути Милитари (Сэрэгэй шэн габьяа) гэжэ орденой Ехэ хэрээһэн баярай оршон байдалда Сеймэй Колонно зал дотор июлиин 21-дэ барюулагдаа.

ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек, ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. Яблоньский, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевич, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, гэшүүдтэ кандидадууд, ПОРП-ын ЦК-гай секретарьнар, ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй гэшүүд зал соо байбад.

Польшын Арадай Республикын 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан ПОРП-ын Центральна Комитедтэ, ПНР-эй Гүрэнэй Соведтэ, Министрнүүдэй Соведтэ КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалгые Л. И. Брежнев орденой барюулагдахын урдахана уншан соносхоо. Энэ амаршалгые сугларагшад халуун альга ташалгаар угтаба.

Нүхэр Л. И. Брежнев СССР ПНР хоёрой хоорондохи хэтэ мүнхын, эбдэршэгүй бата хани барисаанай һүлдэ тэмдэг болохо дурасхаалта бэлэгые — Костромской областиин мастернуудай бүтээһэн уран һайхан зүйлые ПОРП-ын Центральна Комитедтэ, ПНР-эй Гүрэнэй Соведтэ, Министрнүүдэй Соведтэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ правительствын үмэнэһөө дамжуулаа.

Удаа тээнь ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь нүхэр Э. Герек үгэ хэлэбэ. Тиихэдээ ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй тогтоол уншан соносхоо. Тэрээн дотонь иигэжэ хэлэгдэнэ: Польшын ба Советскэ Союзай хоорондын аха ёһоной харилсаае дабтан дурдажа, совет-поляк бата хани барисаае, Польшын аюулгүй, бэеэ дааһан байдалда тэрэнэй түүхэтэ шухала удха шанартай байһые тэмдэглэн, хамтынгаа сүлөөтэ байдалай түлөө тулалдаһан, шуһаяа адхаруулһан баатар габьяата Совет Армиин хэдэн миллион солдадуудта тон ехээр талархан хүндэлдэг байһанаа элирхэйлэн, Польшын Арадай Республикын Гүрэнэй Совет фашис Германиие бута сохихо, Польшын газар дайдые сүлөөлхэ хэрэгтэ онсо ехэ габьяануудтай байһанайнь түлөө Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневые Виртути Милитари гэжэ орденой Ехэ хэрээһээр шагнаба.

Манай бүхы арад зон Танда, Леонид Ильич, халуун талархалтай байна. Советскэ Союзые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ Танай онсо ехэ үүргэ дүүргэдэгые мэдэнэбди. Таниие манай үнэн хани гээд мэдэнэбди.

Гитлеровскэ булимтарагшадта эсэргүүсэн тэмсэһэн, дэлхэйн хоёрдохи дайнай жэлнүүдтэ Совет Армиин баатар габьяата сэрэгшэдэйнь нэгэн байжа, манай Польшын газар дайдые сүлөөлэлсэһыетнай һаначабди. Польшые сүлөөлэлгэ гитлеровскэ эзэмдэлгые эсэслэн усадхаһан, үгы хэгдэхэ аюулһаа манай арадые абарһан юм.

Манай газар дайда дээрэ ами наһаяа алдаһан хэдэн зуугаад мянган совет сэрэгшэдэй дурасхаалые поляк арад хүндэлэн ёһолно. Манай баяр баясхалан, манай дурасхаал, манай хани барисаандалнай адли мүнхэ.

КПСС-эй XXIV съездын хараалан баталһан амгалан байдалай агууехэ программа бэелүүлхэ зорилготойгоор уласхоорондын оршом соо Танай, нүхэр Брежнев, мүнөө эрхилжэ байгаа ажал ябуулгатнай энэ агуу илалтын, танай өөрынтнай хубитаяа ехээр оруулһан илалтын үрэ дүнгүүдые бэхижүүлхэ хэрэгтэ эрхим зэргын туһа хүргэнэ.

Манай арад, манай парти амгалан байдалай түлөө тэмсэлэй энэ агууехэ хэрэгтэ Советскэ Союзай Коммунис партитай, агуу совет арадтай һаналаа бүрин нэгэдэнхэй байна. Таниие, хүндэтэ Леонид Ильич, поляк арадай тон ехээр хүндэлдэгые үшөө дахин элирхэйлэн гэршэлхэ хүсэлтэй байнаб, — гэжэ Э. Герек хэлэбэ.

Нүхэр Э. Герек сугларагшадай нэрьемэ альга ташалга доро нүхэр Л. И. Брежневтэ үндэр дээдэ шагнал барюулаад, тэрэниие халуунаар амаршалба.

Нүхэр Л. И. Брежнев үндэр дээдэ шагналайнь түлөө ПОРП-ын ЦК-да, ПНР-эй Гүрэнэй Соведтэ, Министрнүүдэй Соведтэ үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргөөд, иигэжэ хэлээ: намайе мүнөө эзэлээд байгша баярай мэдэрэлые таанад ойлгонот гээд һананаб. Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй парти, Польшын правительство, бүхы поляк арад фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ Польшын сэрэгүүдтэй хамта Совет Армиин гаргаһан дайшалхы баатаршалгануудые 30 жэлэй үнгэрһэн хойно сэдьхэл бодолдоо иимэ нангинаар, иимэ гамтайгаар хадагалжа байха гэжэ һанаха бэрхэтэй байгаа. Энэ дурасхаалай түлөө, намда олгогдоһон энэ үндэр дээдэ нэрэ хүндын түлөө ПОРП-ын Центральна Комитедтэ, ПНР-эй Гүрэнэй Соведтэ, правительствада, бүхы поляк арадта үнэн сэдьхэлһээ элирхэйлэн мэдүүлхыемни зүбшөөгыт.

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВ ВАРШАВАДА

ВАРШАВА. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Варшавын 1939—1945 онуудай баатарнуудай памятнигуудай дэргэдэ июлиин 21-нэй үдэр сэсэгүүдые табиба. Ниислэл хотын хүн зон Л. И. Брежневые Театральна талмай дээрэ ехэ баяртайгаар угтан амаршалаа. Л. И. Брежнев тэдэнтэй амаршалалсан, тэрээн тээшэ һарбайһан олон гарнуудые барижа, һайндэртэй дашарамдуулан амаршалба. КПСС-эй Генеральна секретарь Л. И. Брежневые хүндэлһэн энэ хани халуун уулзалга поляк-совет хани барисаанай үшөө нэгэ жагсаал болон үнгэрөө.

ПНР-эй байгуулагдаһаар 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, бүхы Польшын Арадай нэгэдэлэй фронтын комитедэй эмхидхэһэн һайндэрэй концерт энэ үдэшэ оперо ба баледэй ехэ театр соо болобо. Эндэ байһан хүнүүд һууриһаа бодожо, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневые, ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герегые, ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. Яблоньскиие, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевичые нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, гэшүүдтэ кандидадууд, ПОРП-ын ЦК-гай секретарьнар, Гүрэнэй Соведэй ба правительствын гэшүүд, политическэ партинуудай, нийтын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, Польшын Сэрэгэй генералнууд ба офицернүүд, эрдэм болон соёлой түлөөлэгшэд, ажалай түрүүшүүл, аха дүү социалис оронуудай делегацинууд, дипломатическа корпусой гэшүүд мүн лэ концертдэ байлсаа.

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

Дундада далайн зүүн хубида сэрэгэй-политическэ байдалай эрид шангадаһантай дашарамдуулан, энэ оной июлиин 20-до Советскэ Союз дотор түрүүшээр зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнь зарим хуби, энэ оной июлиин 20-ной үдэрэй хоёрдохи хахадта бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүд дайшалхы ёһоор бэлэн болоод байгаа гэһэншүүгээр Франс Пресс агентство мэдээсэ.

Энэл агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, энээндэнь харюу болгон, Европодохи НАТО-гой зэбсэгтэ хүсэнүүд дайшалхы ёһоор бэлэн [...] лонхой.

Франс Пресс агентс[...] энэ мэдээсэл оршон бэ[...] лые саашадань бури ш[...] хаха зорилготой бу[...] шал худал хуурмаг м[...] юм гэжэ мэдүүлхээр Т[...] тусхай организуудаар [...] лэгдөө. Эзэдхэг түрим[...] рим байгуулхада иимэ [...] дал хуурмаг мэдээсэл [...] лэхэ һанаатай ха.

Советскэ Союзай зэб[...] хүсэнүүд үдэр бүри[...] юрын байдалда байлга[...] үлүү ехэ бэлэн бай[...] оруулагдаагүй.

Буряадай АССР-[...] Министрнүүдэй Соведэй заседан[...] болобо

Республикымнай Ми[...] нүүдэй Соведэй ээлжэт[...] седани үсэгэлдэр бо[...] «1974 оной түрүүшын [...] жэлдэ Буряадай АСС[...] арадай ажахын түсэбэй [...] гүрэнэй бюджедэй ду[...] тын дүнгүүд тухай» а[...] хараба. Заседанида ре[...] ликымнай министрнүүд[...] равленинүүдэй начальн[...] промышленна предп[...] нүүд ба барилгын о[...] зацинуудай хүтэлбэ[...] шэд, городой болон ай[...] дай ажалшадай депут[...] дай Соведүүдэй гүйсэдко[...] дай түрүүлэгшэнэр хэ[...] ба.

Министрнүүдэй Со[...] заседани дээрэ Гүрэнэй [...] сэблэлгын комиссиин т[...] лэгшэ Н. А. Хазагаев[...] публикын финансын ми[...] Ч. В. Ендонов элидха[...] дые хэбэ.

Элидхэлнүүдэй һу[...] Бэшүүрэй аймагай Со[...] гүйсэдкомой түрүү[...] Б. Н. Санжиев, «Промс[...] материал» нэгэдэлэй[...] чальник Н. И. Михан[...] Загарайн аймагай Со[...] гүйсэдкомой түрүү[...] В. Е. Бабинцев, хүн [...] ажабайдалай эрилтэ ха[...] гын министр Г. А. Е[...] Түнхэнэй аймагай Со[...] гүйсэдкомой түрүү[...] В. Д. Таханов, элүүрые[...] гаалгын министр Л. Д[...] дыева, Улаан-Үдын го[...] дэй гүйсэдкомой түрү[...] шэ В. П. Убеев, гэр ба[...] ба коммунальна ажахы[...] нистр Н. И. Бизюкин[...] хар-Шэбэрэй аймагай С[...] дэй гүйсэдкомой түрүү[...] А. А. Никитин, Бурядай[...] рилгын управлениин [...] чальник К. А. Воск[...] Яруунын аймагай Со[...] гүйсэдкомой түрүү[...] В. А. Жданов, республ[...] арадай хиналтын коми[...] түрүүлэгшэ И. Д. Чер[...] Буряадай АССР-эй [...] нистрнүүдэй Соведэй[...] рүүлэгшын орлогшо [...] Чернышэ үгэ хэлэбэд.

Заседаниин түгэсхэлд[...] публикын Министрн[...] Соведэй Түрүүлэгшэ Н[...] Пивоваров дэлгэрэнгы [...] хэлэбэ.

Хэлсэгдэһэн асууд[...] дэлгэрэнгы шиидхэбэри[...] таба.

НДРЙ-гэй партиин[...] правительственна[...] делегаци Москва[...] мордобо[...]

Национальна фронты[...] гай Генеральна секр[...] Президентын Соведэ[...] шүүн, НДРЙ-гэй А[...] Дээдэ Соведэй саг үргэ[...] комитедэй Түрүүлэгшэ[...] дель Фаттах Исмаил [...] тэй Йеменэй Арадай [...] кратическа Республикы[...] тийно-правительственна[...] гаци июлиин 20-до М[...] гай, СССР-эй Верхов[...] ведэй Президиумэй, [...] правительствын урьял[...] рэ хани ёһоной албан[...] рэгээр Советскэ Со[...] ерэһэн байна.

Делегаци Ленинг[...] Тбилисидэ хүрэхэ юм. [...]

КПСС-эй ЦК-гай П[...] бюрогой гэшүүн, СС[...] Верховно Соведэй Пре[...] мэй Түрүүлэгшэ Н. В[...] горный, КПСС-эй Ц[...] Политбюрогой га[...] кандидат, КПСС-эй Ц[...] секретарь Д. Ф. Устин[...] лон бусад тусхай түшэ[...] НДРЙ-гэй ба СССР-ый[...] нэй тугуудаар шэмэглэ[...] Внуковско аэродром [...] делегациие үдэшэбэ.

Совет ниислэлэй ажа[...] дай түлөөлэгшэд НДР[...] ерэһэн айлшадые халуу[...] үдэшөө.

Ниидэлгын талмай[...] гурбан зүйлэй сэрэгт[...] хүндэлэлэй харуул жа[...] даһан, хоёр ороной Г[...] гимнүүд гүйсэдхэ[...] байна.

Н. В. Подгорный, А[...] Фаттах Исмаил совет [...] шэдэй урдуур ябажа[...] дэшэлэлдэбэ.

Мотоциклистнүүдэр [...] шэгдэнхэй автомашин[...] дай үнгэрэн гараһан [...] ниислэлэй үйлсэнүүд[...] майнууд хоёр ороной [...] нэй тугуудаар, амар[...] транспарантнуудаар [...] лэгдэнхэй байгаа.

СССР-эй Верховно [...] дэй Президиумэй Түр[...] шын орлогшо Т. Ку[...] СССР-эй МИД-эй ко[...] гэшүүн М. Д. Сы[...] СССР-һээ НДРЙ-дэ [...] элшэн сайд А. С. Се[...] кин гэгшэд делегаци[...] та ябалсаба.

(ТАСС).

Соведүүдэй худэлмэри

ЗАЛУУШУУЛ—МАНАЙ ХАЛААН

Томо томо барилга бариха, промышленна продукци үйлэдбэрилхэ талаар, хүн зонойнгоошье тоогоор Октябрьска район Улаан-Үдэ хотын томо районуудай нэгэн юм. Республикымнай ниислэл хотын дээдэ, тусхай дунда һургуулинуудай, техническэ мэргэжэл олгодог училищинуудай ехэнхинь энэ районд.

Һаянай мэдээгээр энэ районд 98,8 мянган хүн зон ажаһууна. Тэрэнэй 16.500-ниинь институт, техникум, техническэ мэргэжэл олгодог училищи болон һургуулинуудта һурадаг, элдэб барилга, промышленна предприятинуудта залуушуул ажалладаг.

Ургажа ябаа залуу үетэнние коммунис үзэлтэйгөөр, Эхэ орондоо үнэн сэхэ, даалжа абаһан хэрэгтээ ханамжатайгаар ябахаар хүмүүжүүлхын тула манай парти, правительство гол анхаралаа табидаг гээшэ. Ажалшадай депутадуудай Соведүүд саг үргэлжэ энэ хэрэгтэ һаналаа табидаг, энэ талаар зохисотой хэмжээ абадаг.

Октябрьска райгүйсэдкомой дэргэдэхи залуушуулай хэрэгэй талаар саг үргэлжын комиссиин ажал тухай тобшохоноор хэлэхэ шухала. Комиссиин гэшүүдээр техникумүүдэй 2 директор, ВЛКСМ-эй райкомой нэгэдэхи секретарь, райвоенкомадай сэрэгэй комиссар болон промышленна предприятинуудай түрүү хүдэлмэришэд томилогдоо гэхэ гү, али бүхыдөө 14 депутат болоно.

Саг үргэлжын комиссиин гэшүүд булта сугларжа, кварталай түсэб зохёодог, хаана, ямар шалгалта хэхэ тухайгаа зүбшэдэг, хэһэн ажал тухайгаа хөөрэлдэдэг заншалтай. Тус комисси жэлэй туршада горитойхон хүдэлмэри ябуулжа шадаа гэжэ эндэ онсо тэмдэглэхэ шухала.

«Буряадай модо болбосоруулгын ба мебель бүтээн гаргадаг комбинадай залуушуул уралан нарижуулха хүдэлмэридэ хэр хабаададаг наб?». «Мүн эндэ сэрэгэй албанда ошохо залуушуултай ямар хүдэлмэри хэгдэнэб» гэхэ мэтэ бусад олон асуудалаар районой промышленна предприятинуудта, институт, техникумүүдтэ тус комиссиин гэшүүд шалгалта хэһэн, ушарһан дутуу дундануудые дары усадхаха талаар зохисотой хэмжээ абаһан байна.

Залуушуулай хэрэгэй талаар саг үргэлжын комисси гүйсэдхэхэ комитедэй ажалда ехэхэн туһа хүргэнэ. «Хилээмэнэй комбинадай хүтэлбэрилэгшэд залуушуулай мэргэжэл дээшэлүүлхэ талаар ямар хүдэлмэри ябуулнаб гэһэн гүйсэдкомой шиидхэбэрине комиссиин гэшүүд хараадаа абажа, тэрэнэй дүүргэлтэдэ ехэхэн оролдолго гаргаа.

Саг үргэлжын комисси худэлмэришэдэй, студентнэрэй хамтын байрануудай хоорондо социалис мүрысөөн хэр эмхидхэгдэнэб гэжэ нэгэнтэ бэшэ һонирхоһон байха юм. Энэ асуудалаар шалгалта хэһэн материалаа тус комиссиин гэшүүд сугларжа хэлсээ. Депутадууд хамтын байрада ушарһан дутуу дундануудые тушаа дэлгэрэнгыгээр тогтоходоо, өөрынгөө һанамжа, дурадхалнуудые хэлээ. Хамтын байрануудай комендантнууд, хүмүүжүүлэгшэд урдаа табигдаһан зорилгонуудаа дүүргэнэгүй. Олонхи хамтын байрануудта хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар табигданхай. Ариг сэбэрэй талаар үнгэргэгдэдэг мүрысөөнэй дүн муугаар гаргагдана, энэ талаар студентнүүдэй совет бага хүдэлмэри ябуулаа гэжэ эндэ онсо тэмдэглэгдээ.

Залуушуулай хамтын байрануудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэхэ, бии байгаа дутагдалнуудыень усадхаха талаар комисси тусхай тогтоол баталан абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэлтэдэ депутат бүхэн өөрынгөө хубитые оруулжа шадаа.

БМДК-гай, Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай залуушуул уралан нарижуулха хүдэлмэридэ ямар үүргэ дүүргэнэб гэжэ шалгаһан. Мяха-консервын комбинадай мянга гаран залуу хүдэлмэришэд энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Нёдондо эндэ 21 уралан нарижуулагша өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 4.760 түхэриг мүнгэ алмажа шадаа. Мүн энэ хэрэг Буряадай модо болбосоруулгын ба мебель бүтээн гаргадаг комбинадта урагшатай. Нёдондо хорин дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар, тэндэхи залуу уралан нарижуулагшад 7700 түхэригэй алмалта хэһэн байна.

Гэбэшье мяханай комбинадай үйлэдбэридэ бии байгаа дутагдалнуудта депутадууд онсо анхарал табяа гэжэ эндэ хэлэлтэй. Худэлмэришэдэй үни хада оруулһан сэнтэй дурадхал, һанамжанууд нэбтэрүүлэгдэнэгүй орхигдошоһон, энээн тушаа комбинадай мэргэжэлтэд мартажархиһан байба. Тус комисси эндэ бии байгаа дутуу дундануудые дары усадхаха талаар таарамжатай зүбшэл, һанамжануудые комбинадай мэргэжэлтэдтэ хэлэһэн, тэрэнэй дүүргэлтэдэ анхаралаа табиһан байха.

Залуушуулай хэрэгэй талаар саг үргэлжын комисси өөрынгөө заседани дээрэ эмхи зургаанай хүтэлбэрилэгшэдые, промышленна предприятинуудай, техникум, һургуулинуудай директорнүүдые, месткомой түрүүлэгшэнүүдые, комсомолой эхин организациин секретарьнуудые уридаг заншалтай.

Комиссиин гэшүүд өөһэдынгөө ажалые гүйсэдкомой таһагуудтай зүбшэн хэлсэдэг, түсэбөө хамтаараа табидаг. Тус комиссиин дэргэдэ тусхай совет бии болгогдонхой.

Районой элдэб барилга, предприятинуудта ажаллажа байһан залуушуултай ябуулха хүдэлмэреэ эмхитэйгээр эрхилхын тула депутадууд фабрика, заводой, техникум, һургуулинуудай дэргэдэ хуулиин наһа гүйсөөдүй хүдэлмэришэдэй талаар тусхай комисси эмхидхэнхэй. Энэ шухала хүдэлмэридэ 150 гаран түрүү хүдэлмэришэд, коммунис ажалай ударнигууд эдэбхитэйгээр хабаадана.

КПСС-эй, ВЛКСМ-эй райкомуудай, ниитын эмхи зургаануудай залуушуулай дунда ямар хүдэлмэри ябуулха тушаа табигдаһан түсэб, шиидхэбэри депутадууд баримта болгон, өөрынгөө ажалда хэрэглэдэг.

Районой залуу хүдэлмэришэд түсэбтэ табан жэлэй тодорхойлхы дүрбэдэхи табан жэлэй даабарине болзорһоонь урид амжалтатайгаар дүүргэхэ зорилго урдаа табинхай. «Түрүүшүүлэй ажалай дүршэл — залуушуулда» гэһэн уряа доро Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын хүдэлмэришэд ажаллана.

Туйлаһан амжалтынгаа түлөө районой мянган хүдэлмэришэн ВЛКСМ-эй ЦК-гай «1973 оной ударник», «1973 оной социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн значогуудаар шагнагдаа.

М. ГУРЕВИЧ.

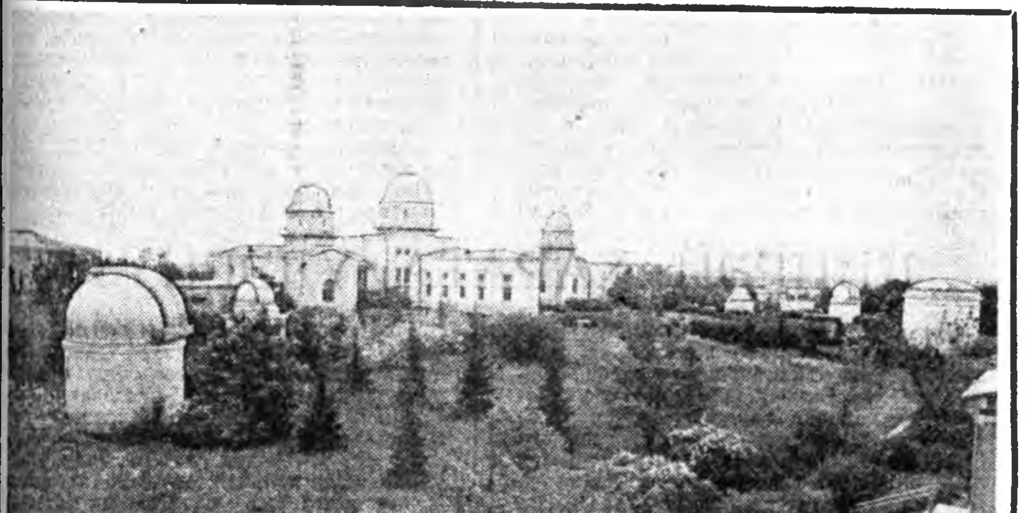

ТАДЖИГАЙ ССР. «Курган-Тюбе» совхоздо 230—240 центнер «наранай элшэ туяа шэнгээһэн жэмэс» гектар бүриһөө абана. Энэмнай үндэр баян ургаса гээшэ. Хуба шарахан жэмэсэй һалаануудта дараг-дан, ургамалай эшэнүүд нугылдан байна. Виноградай зарим нэгэ һалаань 2—3 килограмм татана.

Совхоз энэ жэлдэ түсэбөөр хараалагдаһан 7.400 тонныч орондо 8.300 тонно виноград гүрэндэ худалдаха.

Комсомолка Патовби Валиева (зураг дээрэ) виноград суглуулгада һайнаар хүдэлнэ. Тэрэ үдэр бүри 300—230 килограмм жэмэс тушаан абадаг пунктда асарна.

ТАСС-ай фотохронико.

БУЛТАНАЙ АНХАРАЛДА

МЭРГЭЖЭЛТЫН ЗҮБШЭЛ

Наһатай боложо захаламсаар хүнэй нюдэн муудадаг. Энэнине хүн зон нюдэнэй «гал» һулараа гэжэ хэлсэдэг гээшэ. Дүшэ хүрэһэн хүн бүхэн врачта хандажа, нюдэеэ заабол шалгуулха хэрэгтэй. Ехэнхи хүнүүд энэ наһандаа холо һайнаар харадагшье һаа, дүтэһөө газетэ, журнал уншахадань нюдэниинь шаладаг, хэрбээ энэнээ удаан үргэлжэлүүлбэлнь, үзэгүүдынь таһигдахаяа болидог байна. Дүшэ хүрэһэн хүн плюс 1, табитай—плюс хоёр, жаратай — плюс 3-най шэл зүүхэ баатай болодог.

Нюдэнэй шэл бэедээ яажа тааруулжа абаха тухай эндэ тобшохоноор хэлэмээр гэжэ һананаб. Наһатай болоһоноо, ямар нэгэн шалтагаанһаа нюдэнэйнгөө муугаар харадаг болоходо, олон хүнүүд танил талынгаа нюдэнэй шэл зүүжэ үзэдэг, таараһан шэнги байбалнь, тэдэнэр мэргэжэлтэдтэ хандангүй тиимэрхүү шэл олохые хүсэдэг, элдэб захилнуудые хэдэг заншалтай.

Нюдэнэйнгөө муугаар харадаг болбол, нэн түрүүн врачта хандаха хэрэгтэй. Врачай рецептээр, аптекэдэ захил хэхэт. Хэды сагай үнгэрһэн хойно һайнаар тааруулагдаһан нюдэнэй шэлтэй болохо байна. Мүн өөрынгөө шэг шарайда, нюурта тааруу зохид армагта (оправада) хэрэгтэй болоо һаа, аптекын хүдэлмэрилэгшэдтэ хандажа, захил хэжэ болоно.

Элүүр энхэ залуу үетэнние хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ манай гүрэн ехэ анхарал табина. Зарим түрэлхид үхибүүнэй үдэрэй гурим нарнаар сахидаггүй, энэ шухала хэрэгтэ һаналаа багаар табина гээшэ ха. Һүүлэй үедэ илангаяа олон хүүгэд нюдэндөө шэл зүүдэг болонхой. Һургуулиин багшанар эдэ хүүгэдтэ һаналаа табидаг, тэдэнние түрүүшын партада һуулгадаг.

Энээн тушаа хэдэн үгэ түрэлхидтэ хэлэмээр. Үхибүүдэйнгээ ямар нэгэн шалтагаанаар нюдэнэйнгөө шэл зүүхэеэ болибол, энэ ябадалыень зохидоор ойлгуулан хэлэжэ үгэхэ хэрэгтэй.

В. МОГЗОЕВ,
врач.

АСТРОНОМИЧЕСКА ТҮБ

ПУЛКОВСКА обсерватори... Тэрээнние астрономическа эрдэм наукын «ниислэл» гэжэ нэрлэхэ ёһоороол нэрлэдэг.

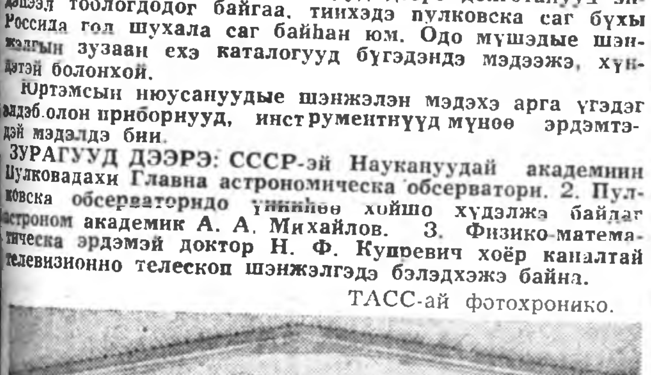
Павильонуудай асари томо пүмпэгэр оройнууд һүни бүри хоёр тээшээ сэлигдэжэ, телескопуудай хёрхо объективүүд холын одо мүшэтэ огторгой тээшэ «шэртэдэг»... Эндэ одо мүшэдые шэнжэлэлгын вахта 130 гаран жэлэй туршада үргэлжэлжэ байна.

Эсэгэ ороной астрономиин бүхэли үе саг Пулковатай холбоотой. Географиин картанууд дээрэ долготанууд эндэһээл тоологдодог байгаа, тиихэдэ пулковска саг бүхы Россида гол шухала саг байһан юм. Одо мүшэдые шэнжэлгын зузаан ехэ каталогууд бүгэдэндэ мэдээжэ, хүндэтэй болонхой.

Юртэмсын нюусануудые шэнжэлэн мэдэхэ арга үгэдэг элдэб олон приборнууд, инструментнүүд мүнөө эрдэмтэдэй мэдэлдэ бии.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: СССР-эй Наукануудай академиин Пулковадахи Главна астрономическа обсерватори. 2. Пулковска обсерваторидо үнинһөө хойшо хүдэлжэ байдаг астроном академик А. А. Михайлов. 3. Физико-математическа эрдэмэй доктор Н. Ф. Куприн хоёр канальтай телевизионно телескоп шэнжэлжэ бэлэдхэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ЭСЭГЭ ОРОНОО ХАМГААЛГЫН ДАЙНАЙ ТҮҮХЫН ДЭБТЭРҺЭЭ

БҮХЫ ХҮСЭЕЭ—ИЛАЛТАДА

Дайнһаа бусажа ерэһэн солдадуудай толгой буурал-танхай. Эдэнэрэй үхибүүд, ашанар армиин хубсаһа үмдэнхэй, Эсэгэ оронойнгоо амгалан байдал хёрхоор сахина.

Дайнда ябаһан сэрэгшэдшье, ара талада илалта шэрээлсэгшэдшье шлээдгүй хатуу дабаа гаталһан байна. Энээн тухайда архивай материалнуудһаа хэдэ хэдэн баримта дурдаха хүсэлэн бии.

1941 оной июниин 23-да — дайнай түймэрэй 2-дохи үдэр Улаан-Үдэ хотодо болоһон городой ажалшадай митинг тухайда республикын газетэнүүд мэдээсэһэн байна. Партиин Буряад-Монголой обкомой нэгэдэхи секретарь С. Д. Игнатьев эндэ үгэ хэлээ һэн. Предприятинуудта, колхозуудай полинууд дээрэ стахановскаар хүдэлхэ, бүхы ажал дээрээ шанга журам тогтоохо, большевик парти, совет гүрэнние тойрон улам нягтаар жагсахые нүхэр Игнатьев уряалһан байна. Түмэр замай узелай мастер Маяков энэ митинг дээрэ иигэжэ мэдүүлһэн байна: «Социалис промышленностиин, транспортын хүдэлмэришэд, бидэнэр, Эхэ оронойнгоо үмэнэ ямаршье даалгабари дүүргэхээр бэлэмди».

Промышленна бүхы предприятинуудта, транспортда, колхоз, совхозуудта иимэ митингнүүд болоһон байна. Буряад ороной ажалшад хязгаарлагдахагүй дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа һэн. Тиин эдэнээ бодото хэрэгээрээ баталдаг байба. Дайнда эльгээхэ гүйлтатайгаар олон зон мэдүүлгэ баридаг байба. Дайнай эхилһэнэй һүүлээр 10 үдэр соо 1200 хүнһөө мэдүүлгэ ороо һэн.

Дайнай эхинһээ 1943 оной март болотор Буряад-Монголой партийна организациин коммунистнуудай 50 процентнь дайнда мордоһон байба. Зарим аймагуудай, жэшээнь, Бэшүүрэй партийна организациин коммунистнуудай 69 процентнь, Зэдын—68, Загарайн—54 процентнь дайнда мордолой. Буряад ороной 12 мянган комсомолшууд һайн дураараа Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда мордоо һэн.

Улаан сэрэгтэ ябаха хүнүүдые олоор бэлдэһэн тухайда документнүүд, фотозурагууд манай архивта хадагалаатай байдаг. Предприятинуудта, колхозуудта, эмхи зургаануудта, һургуулинуудта мэргэн буудалгын, санитарна кружогууд олоороо эмхидхэгдэдэг бэлэй.

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудтал адли Буряад ороной промышленность сэрэгэй хэрэгсэлдэ ажалаа хубилган зорюулаа бэлэй. Предприятинуудта хүдэлмэришэд дуталдадаг байһаниинь элитэ. Дайнда мордоһон хүнүүдэй орондо эхэнэрнүүд, үхибүүд ороһон юм. Тиин эдэнэрые мэргэжэлдэ һургаха хэрэгтэй байба. 1942 ондо ажаллахынгаа хажуугаар 1400 хүн мэргэжэлдэ һураа, тэдэнэрэй 548-ниинь эхэнэр зон гээд гүрэнэй архивта хадагалагдажа байһан статистическэ управлениин мэдээн соо байна. 1943 ондо ПВЗ-дэ 2600 хүн ажалда абтаа.

Дайнай жэлнүүдтэ промышленностиие түлишөөр хангаха гээшэ нилээд бэрхэшээлтэй хэрэг байһан юм. Түмэр харгы сэрэгэй ашаагаар дүүрэнхэй байдаг бэлэй. Тиимэһээ Галуута-Нуурай уурхайда шулуу нүүрһэ ехээр абаха тухай тогтоол 1941 оной сентябриин 26-да партиин обкомой бюро абаа һэн. Ондоо тээһээ шулуу нүүрһэ багаар асарха гэһэн юм. Бүхы юумэеэ арьбалха, доторойнгоо нөөсэ сүм хэрэглэхэ гэһэн уряатайгаар промышленна предприятинууд хүдэлдэг байба.

Буряад ороной хүдөө ажахын үмэнэ мүн лэ ехэ зорилгонууд табигдаһан байгаа. Украина, Дон, Кубань болон бусад районуудай дайсанда саг зуура эзэлэгдээд, ехэ гээлтэ хохидол ушаруулаад байхадань, совет гүрэнэй зүүн зүгэй районууд, тэрэ тоодо Буряад орон богонихон болзор соо эдээнэйнь тухай эдеэ хоолой зүйл абахаһаа гадна, эдэнээ эрид ехэдхэхэ зорилготой байба.

«Ямаршье бэрхэшээлнүүдэй урда тунхариха ёһогүйбди. Орондоо хэды шэнээн продукци хэрэгтэйб, тэды шэнээнние үгэхэ зэргэтэйбди. Энэ зорилгые шиидхэхэ ёһотойбди. Юуб гэхэдэ, энээнһээмнай гүрэнэй тон шухала экономическа, политическэ, сэрэгэй хэрэг үйлэнүүд дулдыдаха байна. Фашис булимтарагшадта саг зуура эзэлэгдэһэн районуудай хохидол хүсэлдүүлхын тулада газар тарялангһаа, мал ажалһаа эдеэ хоолой зүйл ехээр абаха хэмжээ абаха уялгатайбди», —гэжэ партиин обкомой нэгэдэхи секретарь С. Д. Игнатьев 1942 оной январиин 5-да болоһон МТС-үүдэй политотделнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ хэлэһэн байна.

Дайнай түрүүшын үдэрһөө эхилээд, республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд эдэ зорилго бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ ороһон юм. Эндэшье эхэнэрнүүд, үхибүүд, үбгэд хүдэлдэг бэлэй. Булад машинануудта эхэнэрнүүд һуугаа һэн. Эдеэ хоолой зүйлнүүдые ехээр үгэхын түлөө тэмсэхынгээ хажуугаар республикын ажалшад сэрэгшэдтэ дулаан хубсаһа суглуулжа эльгээдэг бэлэй. Илалтада зорюулжа мүнгэ суглуулган болоо. Дайнай эхинһээ 1942 оной эсэс болотор 22.533 мянган түхэриг мүнгэн, 17950 мянган түхэригэй облигаци республикын ажалшадһаа ороо һэн. 2730 мянган түхэригэй сэнтэй үнэтэ зүйлнүүд оруулагдаа. Дайнай газар руу бэлэгүүд эльгээгдэдэг бэлэй. Мүн энээнтэй хамта дулаахан үгэтэй бэшэгүүд ошолдодог һэн. Арһан дэгэлэй хармаанда нэгэ иимэ бэшэг дайралдаба: «Хүндэтэ сэрэгшэ! Халаанай хүдэлмэриин һүүлээр үдэшэндөө энэ дэгэл оёоб. Манние хамгаалагша, ши энээние үмдөөд дулаан ябыш даа, муухай золигуудые сохи, тэдэ арьяатадые хюда! Бидэнэршье хүдэлмэришэ ёһоороо туһалхабди. БМАССР, Улаан-Үдэ хото, «Кожевник» артель».

Республикын ажалшадһаа ороһон мүнгөөр Нижне-Тагилска танк хэдэг завод «Социалис Буряад-Монгол» гэһэн танкнуудые бүтээһэн юм. Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо Болсохоев түрүүтэй манай республикын делегаци 1942 оной майн 26-да эдэ машинануудые сэрэгшэдтэ дамжуулаа.

Моревой команда доро ябаһан сэрэгшэдтэ эдэ машинанууд үгтэһэн байдаг. «Буряад-Монголой ажалшадай мүнгөөр баригдаһан хуягта машинанууд найдамтай гарта үгтэнхэй. Фашис булимтарагшадые хяа һамна сохихобди гэжэ таанадые, буряад-монгол арадые найдуулнабди», —гэһэн бэшэг танкистнууд эльгээһэн байдаг.

Социалис Буряад-Монголой нэрээр нэрлэгдэһэн сэрэгэй самоледнуудые бүтээхэ хэрэгтэ мүнгэ суглуулха үүсхэл гараа һэн. 1943 оной эхеэр мүнгэ суглуулган хаа хаанагүй эхилбэ. Тиигэжэ 23 миллион түхэриг суглараа. «Буряад-Монголой залуу колхозник» гэжэ танкнуудые бүтээхын тулада Буряад ороной комсомолшууд, хүдөөгэй залуушуул, һургуулиин шабинар 1943 ондо мүнгэ суглуулжа оробо. Богонихон саг соо 1,3 миллион түхэриг сугларба.

Сэрэгэй самолет бүтээлгэхын тулада 100 мянган түхэриг оруулһан Ферапонт Головатый гэгшын жэшээгээр Буряад орон дотор үргэн хүдэлөөн дэлгэрбэ. Сэлэнгын аймагай Загастайн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Базар Очиров 150 мянган түхэриг гүрэндэ оруулба. Энэл аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүн, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадагша Дарма Чимитов 150 мянган түхэриг, «Улаан-Үдэнгэ» колхозой һаалишан, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат Долгоржап Эрдынеева 160 мянган түхэриг гэхэ мэтэ олон зон ехэ мүнгэ оруулһан байна.

Буряад ороной делегаци дайнай үедэ нэгэнтэ бэшэ дайнай газар руу ошодог, сэрэгшэдтэй уулзадаг байһан юм. 1942 оной эсэстэ Буряадай делегаци Малоярославецай райондо сэрэгшэдтэй хани халуунаар уулзажа, бэлэгүүдээ бараа, хөөрэлдөө һэн. Энээнһээ хойшо Буряад ороной ажалшад дайнда ябаһан сэрэгшэдтэ, партизануудта бэлэгүүдые эльгээдэг делегацияа ходо эльгээдэг гуримтай бололой. Мүн фронтһоо сэрэгшэдэй делегаци манайда ерэдэг болоһон байна.

1942 оной июниин 2-то Баруун-Хойто фронтын генерал-лейтенант Морозовой частьһаа сэрэгэй делегаци Улаан-Үдэ ерээ һэн. Суута мэргэн буудагша, Ленинэй орденто Ц. Доржиев энэ делегацида оролсожо ерэлсээ бэлэй. Буряад ороной ажалшадтай эдэнэр социалис договор баталхаяа ерэһэн байна.

Т. БАЗАРОН,
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи архивай таһагые даагша.

ГАИ-һаа мэдээсэнэ

ҺЭРИМЖЭТЭЙ ЯБАХА

Городой үйлсөөр ябагаар ябанхаар, автомашинаяа жолоодоо һаа һурагтүй амар, аюулгүйшье гэжэ жолоошодой хэлсэхые али олон дуулагдаһан байна. Автомашинын ехэ ябадалтай үйлсые хүндэлэн гаталха гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ. Илангаяа манай Улаан-Үдэ городой Балтахиновай (ногоон базаарһаа доошо), Бабушкинай, Куйбышевай нэрэмжэтэ үйлсэнүүдтэ, «50 лет Октября», «Победа» проспектнүүдтэ автомашинанууд хойно хойноһоо һубарилдан түргөөр ябадаг гээшэ.

Ябаган хүнэй машинада дайруулжа, гэмтэхэ ябадал республика доторнай үшөө олоор үзэгдэһөөр. Ушарһан бүхы гэмтэ ябадалай хахадһаа ехэнхинь жолоошодой гэмээр болоно гэжэ һүүлэй үеын ажаглалта гүйсэд гэршэлнэ. Эндэ иимэ нэгэ жэшээ дурдамаар гэжэ һананаб. Шулуутайн леспромхозой жолоошон М. А. Лаптев гэгшэ автобусоороо Шэнэ Бэрээн ошохо замдаа нэгэдэхи классай һурагшые дайруулжархиһан байна. Энэ аюулһаа боложо, найматайхан басаган наһа бараа. Юун дээрэһээ иимэ гэмтэ ябадал болооб гэжэ эндэ хараяа үзэе. Жолоошон зуугаад метрэй зайда харгы дээрэ хүүгэдэй наадажа байхые обёороһоншье һаа, машинаяа байлгажа, наадандаа дашуурһан хүүгэдые аюултай газарһаа холо болгоогүй. Хажуугаарнь гараха-даа. Лаптев юун тухай бодооб, хайшаа, ямар юумэндэ тэрэ яараа б? Лаптев Доодо-Тальцыда байдаг нэгэ айлай юумэндэ ошожо ябаһаар иимэ муухай ааша гаргаһан байна. Зэмэтэй жолоошон зургаан жэлээр эрхэеэ хаһагдаха болонхой.

Улаан-Үдэ хотын авто предприятиин жолоошодой конференци дээрэ үнинэй, дүй дүршэлтэй наһажаал жолоошоной хэлэһэн үгые хододоо һанаандаа оруулдагби. «Манай дунда шэлэһэн мэргэжэлдээ үнэн сэхэ, оролдосотой хүнүүд нилээд олон. Гэбэшье ажалдаа албан хойрогоор, даажа абаһан техникэдээ муугаар хандадаг хүнүүд үшөөл бии. Иимэрхүү хүнүүд гэмтэ ябадал гаргана. Шулуун шэнги хатуу зүрхэтэй хүдхэшүүлые автомашинын рульда огто һуулгажа болохогүй. Иимэл хүнүүдэй гэмээр манай мэргэжэлые зарим зон элдэбээр муушална», — гэжэ тэрэ сугларагшадта хэлээ һэн.

Харгыда зэмэ гаргагшадтай ГАИ-ын, милициин хүдэлмэрилэгшэд эрид тэмсэнэ, тэмсэһээршье. Манай ажалда олониитын организацинууд эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байбал, ажалнай бүришье урагшатай ябаха һэн.

В. ТОЛОКНОВА,
ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэ.

ЗОРЮУТА ХЮДАНА

Ливанай хото болон тосхонуудые, Палестинын хашагдан зугададагшадай лагерьнуудые Израилиин сэрэгшэдэй дойлоһон хорото добтолго замханагүй. Бүрин эрхэтэ энэ гүрэнэй газар дайда худар Израиль армиин подразделенинүүд хальдан ороно. Агаарай добтолгоһоо, артиллерийскэ буудалгануудһаа уламжалан, энгэй олон хүн алуулаа. Эдэ хюдалгань—зорюуталан хэгдэһэн зэрлиг муухай ааша мүн гэжэ дэлхэйн түрүү үзэл бодолто олониитэ тоолоно.

Ливанай информациин министр Фахми Шахинай майда тунхаглаһан мэдээнэй ёһоор, 1967 оной июниин дайнһаа хойшо Израилиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бомбодолгонуудһаа, газар дээрэхи добтолгонуудһаа уламжалан, Ливанай 168 хүн алуулһан, 457 хүн шархатаһан байна. Израилиин эзэрхэг түрнмхэйшүүл таби гаран хүнние хулгайлан абаашаа. Энэнь «Ливанда эсэргүүгээр Израилиин хэдэг эзэрхэг түримхэй ябуулга, хүн түрэлтэнэй хорото дайсадай—нацистнуудай зэрлиг ябуулганууд болоно» гэжэ мэдүүлхэ үндэһэ баримта Ливанай Республикын президент Сулейман Франжьедэ олгоно.

Ливанда эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулганууд эртээнһээ бэлдэгдэһэн байгаа гээд политическэ адаглагшад тэмдэглэнэ. «Израиль Ливандахи байдалые тэсэхын аргагүй болгохо, оронойнь урда районуудые үргэлжэ хооһон дайда болгохо» гээд апрелиин 13-да генерал Даян хэлээ һэн.

Сионизмын политика расизмын үзэлые, арабуудта, тэдэнэй үндэһэн соёлдо, шажанда, заншалнуудта зэбүүрхэлтэйгээр хандадаг ябадалые үндэһэ болгодогынь мэдээжэ. Энэ политика бодото дээрээ ямар юумэндэ хүргөөб гэхэдэ, 1948—1949 онуудта юһэн зуу мянга гаран арабууд түрэһэн нютагуудһаа намнагдаһан, нютагаа орхижо гараһан арабуудай тоо 1967 оной июньдэхи эзэрхэг түримхэй добтолгоһоо хойшо миллион 500 мянга гаран болоһон байна. Израилиин сионис удамаршад Палестинын арабуудай уг үндэһэ таһалха хорото муухай зорилго табина. «Манай гэр соо үлүү таһалга байхагүй», гэжэ Голда Меир нэгэнтэ бэшэ дабтан мэдүүлһэн байдаг. Израиль булимтарагшад эзэмдэгдэн буляагдаһан араб газар нютагуудта зэрлиг бүдүүлиг аашануудые гаргана. Хүнэй эрхэ сахиха ООН-ой комиссиин мэдээнэй ёһоор, һүүлэй табан жэлэй туршада Израилиин засагаархид 500 мянган арабуудые уул нютагуудһаань намнаһан, хэдэ мянган гэр байра һандаргаһан байна. «Хамтын харюусалга» гэжэ нэрлэгдэдэг хархис гурим эзэмдэгдэһэн газар нютагуудта баримталагдана. Палестинын партизануудта талархадаг арабуудые олоор саазалһан ушарнууд мэдээжэ болонхой. Израилиин түрмэнүүдтэ мүнөө 22 мянган арабууд хаалтатай. Зүгөөр эзэмдэгдэһэн газар нютагууд эгээл ехэ түрмэ байһаар. Зоргоороо ааша, араб зонние газаашалга Израилиин гүрэнэй политика болгогдонхой.

Израилиин газар дайда дээрэхи тэдэнэй эзэмдэһэн нютагуудтахи олон тоото түрмэнүүдтэ тамалдаг зобоодог байһыень Улаан Хэрээһэнэй уласхоорондын комитедэй тусхай элидхэл гэршэлнэ. Хаалтада байгшадые гараарнь шагтаталан үлгэнэ, галаар хайража, электрын тоогоор сохюулжа зобооно. Түрмын харуулшад нарайлха эхэнэрнүүдыешье, үхибүүдыешье хайрланагүй. Хэдэн зуун араб патриодуудта элдэб эсын гэмүүдые худалаар тохон аладаг, зобоодог байна. Зариман тэсэжэ ядахадаа, бэеэ хорлоно. Синай гоби талада эмхидхэгдэһэн концлагерьнуудта олон мянган арабууд хаалтатай байдаг.

Палестинын арабуудые ямаршье һаа аргаар усадхаха гэжэ эрмэлзэн, Тель-Авив Хүнэй эрхэ тухай бүгэдэ ниитын декларациин ба энгэй зонние хамгаалха тухай Женевскэ конвенциин бүхы статьянуудые бүдүүлигээр эбдэнэ.

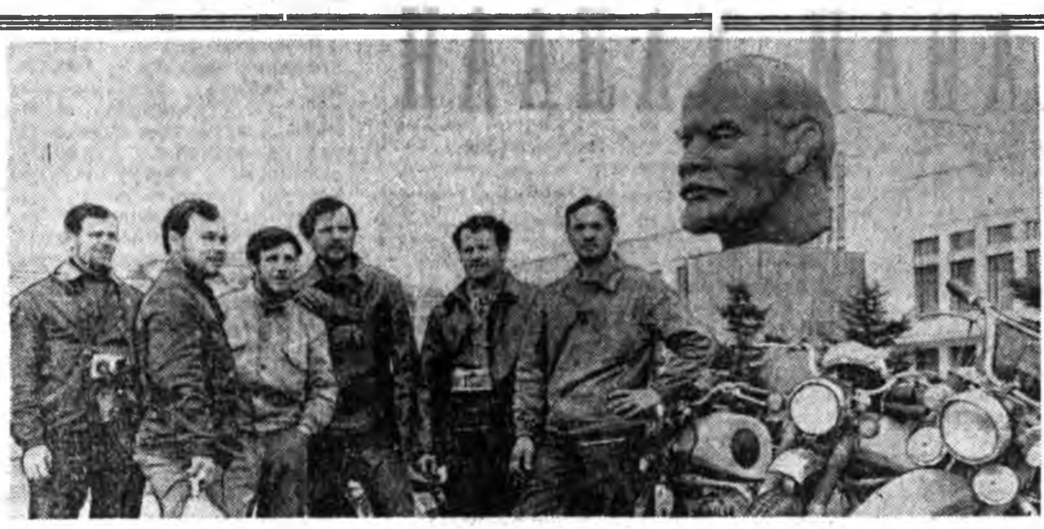
А. КУШНЕР.
(АПН).

Иимэ маршрудаар Кемеровэ хотын зургаан спортсменһээ бүридэһэн мотоциклистнүүд холын аян замда гараһан байгаа. Энэ аяншалгань залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ комсомолдо В. И. Ленинэй нэрын олгогдоһоор 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан байна. Эдэнэр июлиин 6-най үдэр Кемеровэ хотын центральна талмай дээрэһээ аяншалгада гараһан байха юм. Тиин эдэнэр зуурандаа Красноярск, Эрхүү, Черемхово болон бусад городуудта хүрэжэ, ажалша бэрхэ арад зоной амжалта, илалтаар һонирхоһон, тусхай фото-зурагуудые буулгаһан байха юм.

—Байгаалиин баялигаар һонирходог бидэнэр номин лунгалаг Байгал далайн эрьеэр ябахадаа, ёһотойл гоё һайхан байгаалиин үзэглэлнүүдтэй танилсаха аргатай байһандаа, омогорхон баясаабди, — гэжэ Кузбассай транспортна цехэй ахалагша инженер Анатолий Каганов хөөрэнэ.

Тунгалаг сэбэр уһатай Байгал далай түрүүшынхеэ хараһан аяншад Листвянка хүрөөд, далайн баруун захаарнь ябажа, Улаан-Үдэ хүрэһэн байна. Эндэһээ саашаа Хори, Яруунын аймагуудай газар дээгүүр зурыһан харгыгаар Шэтэ хүрэхэ зорилготой. Шэтэ хотоһоо поездоор хоёр хоногой туршада ябаад, Ванино портһоо далайгаар Южно-Сахалинск хүрэжэ, арбан табан хоногой туршада тэндэхи байгаали, далайн амитадай ажабайдалаар һонирхохо, областиин бүхы нютагуудаар аяншалха юм.

Холын аян замда гараһан эдэнэр бултадаа жолоошон мэргэжэлтэй юм. Тиин ээлжээтэ амаралтада гарахадаа, хизаар ороноо шэнжэлхэ, хараха

КЕМЕРОВЭ—ЮЖНО-САХАЛИНСК

зорилго урдаа табиһан байна. Аяншалагшадые Кемеровэ хотын «Теплоизоляциин» трестын управлениин дүршэлтэй жолоошон Юрий Толстихин ударидана.

Эдэнэр Южно-Сахалинск хотоһоо гэдэргээ теплоходоор Хабаровск хүрэтэр ерээд, дахинаа мотоциклоороо аян замаа үргэлжэлүүлхэ түсэбтэй.

— Гэдэргээ бусалгандаа танай Улаан-Үдэ хото августын 25-да хүрэхэ түсэбтэйбди. Аян замдаа һайн ябажа ерээ һаа, Байгал далайн урдуур аян замаа үргэлжэлүүлжэ, загаһашадай, модо бэлэдхэгшэдэй ажабайдалаар һонирхохо хүсэлэнтэйбди, — гэжэ Юрий Толстихин хөөрэнэ.

Өөрынгөө дураар аяншалгада гараһан эдэнэр зуурандаа буулгаһан фото-зурагуудаа авто-мотоциклистнүүдэй центральна клубта — Москва эльгээжэ, документальна фильм гаргаха зорилго урдаа табина. Тиимэһээ тэдэнэй дүрбэниинь тусхай фотоаппарадтай, һонирхоһон зүйлнүүдээ буулгажа ябана.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Аяншад Соведүүдэй талмай дээрэ. 2. Холынгоо замда гарахын урда тээ.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

ШЭНЭ ТЕАТР МҮНДЭЛБЭ

Анжела Георгиевна Мкртчян Үбэр-Зөөхэйн дунда һургуулиин түрэлхидэй комитедэй гэшүүн юм. Тэрэ багшанарта һурагшадайнгаа дунда элдэб наада зугаа бэлдэхэдэнь, хододоо туһалалсажа ябадаг заншалтай. Тиин Анжела Георгиевнагай үүсхэлээр һаяхан кукольна театр эмхидхэгдэбэ. Балшар жаахан үхибүүд куклануудай үмдэхэ хубсаһа хунар өөһэдөө оёһон, куклануудые Москва, Ленинградһаа асаруулһан байна.

Үхибүүдэй оролдожо бэлдэһэн түрүүшын зүжэг олоной һайшаал магтаалда хүртэбэ. А. Мкртчянай зохёоһон «Воришку поймали» гэһэн үльгэр сценэ дээрэ табигдажа, балшар жаахан үхибүүд, түрэлхид баясаба.

Игэжэ Сэлэнгын аймагай нэгэ дунда һургуулида кукольна театр мүндэлбэ.

Л. СЛЮНКИНА.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ЛИССАБОН: демократическа хүсэнүүдэй илалта

Португалиин саг зуурын хоёрдохи правительство июлиин 16-да уялгануудаа дүүргэжэ эхилбэ. Энэ правительство оронойнгоо ниитэ политическэ ажабайдалые демократизацилгын хараа шугамаар шууд сэхэ хүтэлхэ зорилготой. Энээн тухай тэрэнэй хэһэн программна мэдүүлгэ гэршэлнэ. «Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй» программа Португалида хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэхэ юм гээд энэ мэдүүлгэ доторнь онсолон тэмдэглэгдэнэ. Энэ программые Португалиин түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүд һайшаагаа һэн. Тэрэшэлэн энэ программа орон дотороо демократическа эрхэнүүдые һэргээн тогтоохо, Африкадахи колониальна дайе болюулха ябадал хараална. Энээн тухай шэнэ правительствын бүридэлшье гэршэлнэ. Уридшалан тухайлагдаһанай ёһоор, энэ правительствада сэрэгэйхидтэй хамта түрүү политическэ партинуудай — Португалиин коммунис, социалис, арадай-демократическа, демократическа хүдэлөөнэй түлөөлэгшэд оролсоһон байна. Шэнэ премьерээр 53 наһатай полковник Васку Гонсалвиш гэгшэ томилогдоо. Тэрэ хадаа апрелиин 25-най восстанида сэхэ бэеэрээ хабаадалсаһан хүн. Португалиин Компартиин генеральна секретарь Алваро Куньял портфельгүй министрэй тушаалда үлөө.

Шэнэ правительствын шухала онсо илгаань юуб гэхэдэ, тэрээндэ сэрэгэйхидэй тоо олошорһон байха юм. Энээнһээ гадна, хархис хүсэнүүдэй түлөөлэгшэд правительствэһээ намнагдаа. Эдэ хүсэнүүд правительственнэ кризис үүдхэһэн, ороноо демократизацилха ябадалые һаатуулха гэжэ һэдэһэн байгаа. Иимэ кризисые урдань премьер-министр байһан П. Карлуш үүдхэһэн юм. Тэрэ хада өөрынгөө кабинедтээ зүбшэлсэнгүй пре зидентые болзорһоонь урид дахин һун гаха гэһэн эрилтэ табяа һэн.» Тиигэз парламентые һунгаха һунгалтые 197 оной ноябрь болотор хойшолуулха, прави тельствын толгойлогшодо хизаарлаша гүй ехэ эрхэ засаг үгэхэ гэһэн эрил табиһан байна. Эдэ эрилтэнүүдые ха гаад байбал, «Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хү дэлөөнэй» программые хубилгаһан, коа лиционно правительствада хамтаара хүтэлхэ ябадалые усадхаһан, демокра тизацилгые аюултайгаар хойшо татаһа жэшээтэй байха һэн бэлэй. Эдэ эрилт нүүдыень гүрэнэй Соведэй буруушааха да, Карлуш болон тэрэнэй ханинар ту шаалһаа бууһан юм. Иимэ правитель ственна кризисэй болоходо, хархис эт гээдүүд һамбаашалха һэдэлгэ гарга Орон дотор сошордомо оршон байда тогтоо һэн. Контрреволюционно хүс нүүд харата хэрэгээ эрхилжэ эхилэ Правительствые байгуулха хэрэг уда руулбал, демократическа түйлалтану дые үгы хэхэ аюул тохёолдохо байгаа.

Шэнэ правительство «урлынхида о ходоо нилээд зүүнэй тала баримтална» гэжэ Франциин «Эко» газетэ бэшэнэ. Правительствые бүридүүлһэн ушар де мократическа хүсэнүүдэй шухала илал та мүн гэжэ Португалида сэгнэгдэнэ. «Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй» про граммые бодотоор бэелүүлхын тула хархис этэгээдүүдэй үгсөөн болон һ дэлгэнүүдтэ харюугай сохилто үгэхы демократизацилгые үргэлжэлүүлхы колониальна дайнда эсэс табихын тула да министрнүүдэй шэнэ кабинет үлэмж һайн эрхэ байдалтай гэжэ Португалиин Компарти онсолон тэмдэглэнэ.

КИПРЭЙ ХАРАТА ҮДЭРНҮҮД

Президент Макариосай хуулита правительствада эсэргүү национальна гвардиин командованиин Кипртэ хэһэн сэрэгэй урбалта Кипрэй хүн зондо тоолошогүй ехэ хохидол гашуудал ушаруулба. Урбалта хэгшэдтэй болоһон шуһата байлдаанда Кипрэй тон олон патриодууд алуулаа. Никозидо, мүн бусад городуудта олон кварталнууд һандаргагдаа. Эрхэ сүлөөгөө, бэеэ даанхай байдалаа алдаха аюул, гүрдэлгэ мүрдэлгын хорото аашануудай ээрэхэжэ байха аюул энэ орондо тохёолдоо. Энэ урбалта хадаа Зүүн Дундада далай дээрэхи түгшүүрилтэ байдалые бүри орёо шанга болгоо, бүмбэрсэг дэлхэйн энэ хубидахи амгалан байдалда аюултай байдал тохёолдуулаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Кипртэ эсэргүү үгэсөөн Грециин сэрэгэй засагаархидай хүтэлбэри доро түсэблэгдэһэн, бэлдэгдэһэн, бэелүүлэгдэһэн байна. Энэ үгсөөе империалис хүсэнүүд, нэн түрүүн НАТО дэмжээ юм. «Хэрзэгы муухай энэ урбалтын түлөө Грецидэхи сэрэгэй диктатура харюусаха ёһотой. Генерал Иоаннидис болон тэрэнэй нюур шарайгүй буу баригшад ондоо орондо эсэргүү ээрхэг түримхэй ябуулга зорюута, мэдэжэ байгаад хээ» гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетэ онсолон тэмдэглэнэ. НАТО-гой хүтэлбэрилэгшэд социалис оронуудта, араб гүрэнүүдтэ эсэргүү сэрэгэй баазануудые энэ арал дээрэ түхеэрхэ гэһэн түсэб үнинһөө хойшо жүрөөдэдэг юм. Сэрэгэй ямаршье булэглэлдэ хамжахагүй гэһэн президент Макариосай бэелүүлдэг политика тэдээндэ һаад хэдэг байгаа.

Правительствые унагаахын тулада гол хүсэн боложо Кипрэй арми, мүн Кипрые Грецитэй нэгэдүүлхэ гэһэн зорилготой «ЭОКА-2» гэжэ нюуса организациин отрядууд хэрэглэгдээ һэн. Кипр дээрэһээ Грециин бүхы 650 офицернүүдые гаргажа абаашаха гэһэн эрилтэ президент Макариосай Афиньд үмэнэ табиһанай һүүлээр удангүй эн урбалта хэгдэһэн байгаа. Эдэ офицер нүүд эндэхи гвардиие һургадаг, Кипр Грециин хэлсээнэй ёһоор тэрэниие ко мандалдаг байһан юм. Эдэ офицернүү дэй «ЭОКА-2»-той харилсадаг байһа найнь мэдэгдэһэнэй һүүлээр президен иимэ эрилтэ хээ һэн. Правительствада үнэн сэхэ байһан полициин хүсэнүүдт тэдээндэ туһалһан арадай отрядууд эсэргүүгээр НАТО-гой танкнууд, арти лери, сэрэгэй бусад техникэ табигдаһа юм. Үймөөшэд сахилгаан түргөөр заса турые гартаа абаха, президентые боло Кипрэй бусад ажал ябуулагшадые ала ха гэжэ һанаашалһан байгаа. Зүгөө патриодууд тэдэнэй һанаашалганууды бурну һүргөө.

Кипр дээрэ болоһон үйлэ хэрэгүү дэлхэйн хүн зоной һанаа зобооно. С циалис болон хэдэ хэдэн бусад гүр нүүд энэ урбалтые эрид шууд бурү шаагаа. Олохон оронуудта Кипрэй ара зонтой һаналаа нэгэдэлгын митингнүү үнгэрэгдэнэ. Кипрэй 640 мянган ул зоной 20 шахуу процентнь бололог т рогуудай эрхэ сүлөө хамгаалхабди гэж Турциин хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлээ.

Энэ урбалтын анхан болоһонһоо хо шо Советскэ Союз шууд сэхэ эли то до хараа шугам баримтална. Гадаады политикын ленинскэ гол ёһонуудта үнэ сэхэ байдаг манай орон өөһэдынгөө х би заяае өөһэдөө шиидхэхэ эрхын түлө тэмсэгшэ Кипрэй арадай тала баримта даг байгаа, баримталхашье, сүлөөтэ г рэн Кипрэй бэеэ даанхай байдалые дэ жэдэг байгаа, дэмжэхэшье гэжэ Сове скэ правительствын мэдүүлгэ дотор он солон тэмдэглэгдэнэ.

Л. СЕРРАНО,
Д. ДЫМОВ.
(ТАСС).

ДАХИНАА ШАЛГАРБА

Манай республикын «Труд» бүлгэмэй һур харбагшад үнгэрэгшэ жэлэйхидэл адли Центральна соведэй спортсменүүдэй дундаһаа шалгаржа, чемпионуудай нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Мүрысөөн байгша оной июлиин нэгэнһээ дүрбэн болотор Москва хотодо үнгэргэгдэһэн юм.

Эрэшүүлэй дундаһаа спортын мастер Борис Цыбиков эрхимлэжэ, «Труд» бүлгэмэй Центральна соведэй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Мүн спортын мастернууд Дандар Дансаранов, Аркадий Бутхаев гэгшэд түрүү һууринуудые эзэлһэн байба.

Эдир хүбүүд сооһоо Игорь Дугаров мүн лэ түрүү һуури эзэлжэ, бүлгэмэй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна.

Эхэнэр һур харбагшадай дундаһаа СССР-эй спортын мастер Дынжу Очирова эрхимлэжэ, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Үнгэрэгшэ жэлэй чемпион, спортын мастер Людмила Радина гурбадахи һуури эзэлһэн байна. Эдир басагадай дундаһаа ехэ мүрысөөндэ түрүүшынхеэ хабаадалсаһан наймадахи классай һурагшад Лариса Базарон, Дарима Нимаева гэгшэд һайн амжалта харуулба.

«Труд» бүлгэмэй Центральна соведэй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн манай республикын суглуулагдамал командын гэшүүд Д. Очирова, Д. Дансаранов, А. Бутхаев, Б. Цыбиков, И. Дугаров гэгшэд һуралсал-һорилгодо үлөөгдэнхэй. Эдэнэр һур харбалгаар СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө үнгэргэгдэхэ наадаанда хабаадалсаха болобо. Мүрысөөн байгша оной июлиин 23-һаа 26 болотор Таллин хотодо үнгэргэгдэхэ юм.

С. ЦЫМПИЛОВ.

ХОДОДОО БЭЛЭН

Кабанскын аймагай һургуулинууд, һуралсалай газарнуудай, ажахынууд болон предприятинуудай санитарна дружинануудай дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэбэ.

Хоёр үдэрэй туршада үргэлжэлһэн мүрысөөнэй дүн гаргахада, Тимлюйн цементын заводой, Клюевскэ леспромхозой командануд түрүү һууринуудые эзэлһэн байна. Һургуулинуудай дундаһаа Бабушкинай, Сэлэнгын, Каменскын дунда һургуулинуудай санитарна дружинанууд һайн бэлэдхэлтэй байжа, түрүүшын һууринуудые эзэлээ һэн. Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн командануудта аймагай граждан оборонын штабай, Улаан Хэрээһэнэй бүлгэмэй грамотанууд барюулагдаа. Мүн санитарна дружинын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсагшадта «СССР-эй граждан оборонодо бэлэн бай!» гэһэн значогууд барюулагдаба.

И. ЛОВЦОВ.

Хилын саанаһаа

• телефон • телеграф • радио

ДЭЛХЭЙН АРАД ЗОН ОМОГОРХОН БАЯСАНА

Космонавтнууд Павел Поповичой, Юрий Артюхинай 15 сүүдхын турша соо зазагүй замбуулинай дайдаар амжалтатай һайнаар ниидэн, ехэ шэнжэлгэ, туршалгануудые хэһэнэйнь түлөө бүхы дэлхэйн оронуудай арад түмэн омогорхон баясажа байна. «Салют-3» гэжэ замбуулинай станциин, «Союз-14» гэжэ транспортна онгосын хамтаараа ниидэхэ үедэ научно-техническэ шэнжэлгэнүүдэй бүхы программа амжалтатай һайнаар дүүргэгдэһэн байна гэжэ гадаадын хэблэл эли газартаа тунхаглана.

«Салют» түхэлэй замбуулинай станцинуудые байгуулан бүтээхэ программа хадаа хүн түрэлтэнэй замбуулинай дайда руу гараха зам болоно гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев табан жэлэй урда тээ хэлээ һэн гээд Болгариин «Работническо дело» газетэ бэшэнэ. Экипажайнь һэлгэгдэжэ байдаг замбуулинай станцинууд хадаа замби түбиие шэнжэлхэ эгээн лэ ашаг үрэтэй арга нүхэсэл болоно гэжэ совет эрдэмтэд, мэргэжэлтэд тоолоно гээд энэ газетэ тэмдэглэнэ. Олон жэлэй турша соо совет конструкторнууд, эрдэмтэд, космонавтнууд хараалһан харгы замаараа найдамтайгаар урагшаа дабшажа ябана. Павел Поповичой, Юрий Артюхинай ниидэлгэ энээниие элирхэлэн гэршэлбэ.

Чехословакиин Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Вацлав Бумба замбуулинай дайдые шэнжэлхэ талаар Советскэ Союзай түйлаһан шэнэ амжалтаар омогорхон баясажа байһанаа мэдүүлээд, Павел Поповичой, Юрий Артюхинай 15 сүүдхын турша соо ниидэжэ, программаяа амжалтатайгаар бэелүүлһэн ушарынь атмосферын дээдэ захые наринаар шэнжэлхэ арга олгоо гэжэ мэдүүлээ.

Павел Поповичой, Юрий Артюхинай замбуулинай дайда соогуур ниидэлгэ ехэ амжалта болоно гээд Польшын «Жиче Варшавы» газетэ бэшэнэ. Замбуулинай станциин ба Ниидэлгэ жолоодон хүтэлхэ түбэй хоорондо бата найдамтай хэлхээ холбоон хэгдэһэн байгаа гээд газетэ мэдээсэнэ.

Холбоото Штадуудай аэронавтикын ба астронавтикын институдай гүйсэдхэхэ директор Джеймс Харфорд ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, Павел Поповичой, Юрий Артюхинай амжалтатай һайнаар түрэл газартаа бусажа ерэһэндэнь баяртай байнаб гэбэ. Манай институдай мэдээнүүдэй ёһоор, совет космонавтнууд орёо хүшэр зорилгонуудые бэелүүлхээр ниидэһэн байгаа. Тиин энэ зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлһэниинь һайшаалтай. «Союз-14» гэжэ замбуулинай онгосын ниидэлгэ, удаань «Салют-3» гэжэ станцитай залгалдалга, тэрээн дээрэ хэгдэһэн туршалганууд — эдэ бүгэдэ совет-америкэн космонавтнуудай саашадаа хамтаараа хэхэ ажал ябуулгын шухала шата болоно.

Замбуулинай дайдые амгалан байдалда ашаглаха талаар хамтын харилсаа холбоо тогтоожо, Советскэ Союз, США ехэ хүдэлмэри хэнэ. Тиин «Аполлон», «Союз» гэжэ онгосонуудые ниидхүүлхэ талаар ехэ бэлэдхэл хэгдэжэ байна гээд Джеймс Харфорд мэдүүлээ.

Павел Поповичой, Юрий Артюхинай замбуулинай дайдаар ниидэлгэдэ Англиин, Канадын, Индиин, Финляндиин, Панамын ба дэлхэйн бусад оронуудай эрдэм, наукын хүдэлмэрилэгшэд үндэр сэгнэлтэ үгэнэ. Энэ ниидэлгэ замбуулин дайдада шэнэ туршалгануудые хэхэ талаар ехэ арга боломжонуудые нээхэ байна гэжэ Японой «Санкэй симбун» газетэ бэшэнэ.

(ТАСС).

НЬЮ-ЙОРК

ООН-ой АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

ТАСС

Кипртэ болоһон үймөөндэ, энээнэй үедэ президент Макариосай хуулита правительствын унагаагдаһан ушарта Греци сэхэ хабаатай гээд ООН-ой Аюулгүйн Соведэй онсо яаралтай заседани дээрэ арсашагүйгөөр элирүүлэгдээ.

Кипрэй президент архиепископ Макариос заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Кипртэ болоһон үйлэ хэрэгүүдтэ Греци огто хабаагүй, энэ хадаа Кипрэй «дотоодын хэрэг» болоно гэжэ Грециин сэрэгэйхидэй, Аюулгүйн Соведтэ байдаг түлөөлэгшэдэйнь баталамжануудай худал хуурмаг байһые элишэлээ. Афинын зүгһөө хамааралсаагүй һаань, Кипртэ урбалта хэгдэхэгүй байгаа гээд тэрэ тэмдэглэбэ. Үймөөшэдэй танкнууд, бронемашинанууд Грециин сэрэгэйхидтэ хабаатай байгаа гээд хэблэлдэ тунхаглагдаһан гэрэл зурагууд элирхэйлнэ гэжэ Макариос хэлэһэн байна.

Үймөө татагшадта аралай арад зон шанга харюу сохилто хэнэ гэжэ Кипрэй президент тэмдэглээ. Кипртэ эрхэ сүлөөгэй, демократическа эрхэнүүдэй һэргээгдэтэр тэмсэл үргэлжэлүүлэгдэхэ юм гээд тэрэ мэдүүлбэ.

Совет түлөөлэгшэ В. С. Сафрончук заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Кипрэй Республикын бэеэ дааһан байдалда Грециин сэрэгэйхидэй хамааралсалгые дары болюулха шиидхэхы хэмжээнүүдые абахыень Аюулгүйн Совет уряалаа. Кипрэй Республикын, арад зонойнь хуби заяанда ООН хайша хэрэгээр хандажа шадахашьегүй, хандаха ёһогүй гээд совет делегат хэлэбэ.

Кипрэй патриодуудые үймөө буһалгаа татагшадай харата муухайгаар хэһээһэндэнь сэдьхэлээ хүдэлжэ байһан тухайдаа тэрэ мэдүүлээ.

Югославиин түлөөлэгшэ Я. Петрич болон хэдэ хэдэн оронуудай делегадууд Кипрэй хэрэгтэ Грециин сэрэгэйхидэй хамааралсалгые эрид буруушаагаад, Кипрэй арад зониие, президент Макариосай правительствые дэмжэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлбэ.

США-гай делегат Дж. Скали гансаардаһан байха юм. Кипрэй бэеэ дааһан, дулдыданги бэшэ байдалтай байхын түлөө США тэмсэнэ гэжэ тэрэ хэлэбэшье, архиепископ Макариосые Кипрэй Республикын хуулита толгойлогшо гэжэ мэдэрхэ тухай мэдүүлгэ хээгүй байна.

Макариосай правительствын томилһон З. Россидес Кипрһээ ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ зандаа үлэнэ гэһэн Соведэй шиидхэбэриие Аюулгүйн Соведэй түлөөлэгшэ уншаба. Тиимэһээ үймөөшэдэй ООН-до эльгээһэн «делегаци» эндэ Кипрэй арад зониие түлөөлхэ ямаршье эрхэгүй байна.

НИКОЗИ

КИПРТЭХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Июлиин 20-ной үглөөгүүр Турциин сэрэгүүд Кипрэй хойто эрьедэ бууба. Турциин самолёдууд Кипрэй ниислэл хото дээгүүр ниидэнэ. Турциин агаарай ехэ десант Никози шадарай һуурин тосхонуудта, түс хотын Турциин талада буугаа. Эндэ буудалдаанууд болоно. Турциин самолёдууд барилгануудые бомбодоно.

СТАМБУЛ. (ТАСС). Турциин сэрэгэй корабльнууд Кипрэй Ларнака, Лимасол портнуудтэ ерэжэ, оршон тойронхи газарые эзэмдэбэ. Эгейскэ далайн оршон дайн байлдаанай зоно гэжэ Турциин сэрэгэй командованяар соносхогдоо.

Турциин агаарай дайдаар граждан авиациин ниидэлгэ хоригдон хаагдаа гээд радио мэдээсэнэ.

АФИНА. (ТАСС). Грециин правительствын тушаалһаа бууһан тухай, бүхы засаг захиргаанай сэрэгэйхидэй мэдэлдэ ороһон тухай эндэхи политическэ тушаалтанай дунда мэдээсэгдэнэ.

Нютагай журналистнуудай мэдээсэһэнэй ёһоор, сэрэгүүд, полициинхид бэлэн болгогдоод байна. Оронойхойто захадахи Грециин сэрэгүүд Турциин хилэ худар дабшажа захалба.

БРЮССЕЛЬ. (ТАСС). Кипртэхи байдалые хаража үзэхын тула НАТО-гой генеральна секретарь Лунц НАТО-гой соведэй онсо яаралтай заседани зарлаба.

БЕЙРУТ. (ТАСС). Кипртэхи сэрэгэй үймөө хёмороое буруушаажа байһанаа мэдүүлэн, Ливанай ниислэл хотодо үргэн ниитэ ажалшадай демонстраци болоо.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Хэрбээ арал дээрэ байдаг американ хүн зониие эндэһээ аршалан абархын тула «Форрестол» гэжэ авианосец ба США-гай далайн сэрэгэй хүсэнүүдэй 6-дахи Флодой бусад хэдэ хэдэн корабльнууд Кипр тээшэ шэглэн ошохо захиралта абаһан байна гэжэ пентагоной түлөөлэгшэ Дж. Фридхейм мэдүүлээ.

АНКАРА

Б. Эджевидэй пресс-конференци

ТАСС

Турциин премьер-министр Б. Эджевит эндэ ээлжээтэ пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, «Турциин ехэ бүлэг сэрэгүүд Кипр дээрэ амжалтатай һайн бууба. Сэрэгүүд шата шатаар арал дээрэ буужа үргэлжэлһөөр» —гэжэ тэмдэглээ. Турциин сэрэгүүд ехэ гарза хохидолдо ороогүй.

«Булимтаран эзэмдэхэ бэшэ, харин эндэ болоһон үймөө хёмороое зайсуулхын тула манай сэрэгүүд Кипртэ буугаа»,—гэжэ премьер-министр мэдүүлбэ.

ДРВ. **Вьетнамай Ажалшадай Партиин ЦК-гай уряагаар олон мянган барилгашад Нгеа провинцида ерэбэ. Тэдэнэр Винь городые һэргээн бодхоолгодо хабаадаха байна. Дайнай жэлнүүдтэ Винь хото агаарһаа ехээр бомбодогдоо, баһа далай дээрэһээшье буудагдаа. Эсэстэнь энэ ехэ һууринда оройдоол хоёр гэр бүтэн үлэһэн байна. Мүнөө эндэ һэргээн байгуулгын хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдана. Винь хото Хо Ши Минэй түрэһэн провинциин захиргаанай түб байһан.**

Энэ жэлэй, баһа ерэхэ жэлэй туршада городой түб үйлсэдэ 40 гара мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра, хоёр һургуули, больница баригдаха.

Һаяар эндэ цементын, механическа, саахарай заводуудай барилга эхилхэ. Арбан жэл үнгэрхэдэ, Винь хотодо 100 мянган хүн ажаһуудаг болохо гэжэ багсаагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Винь хотодо һэргээн байгуулгын хүдэлмэри хэгдэнэ.

АДН—ТАСС-ай фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. Нүхэр Л. И. Брежневэй Польшодо ошоод байһан тухай материалнууд. «Замбуулинай геройнүүдтэ алдар соло!» — суглуулбари. Совет правительствын мэдүүлгэ.

Хоёрдохи хуудаһанда. Нүхэр Л. И. Брежнев, Э. Герек гэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүд.

Гурбадахи хуудаһанда: Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл. Уласхоорондын шэнжэлэл.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — Дамжуулгын программа. 19.05 Телевизионно һонин. 19.25 —Мультфильмнүүд үхибүүдтэ харуулагдаха. 20.05 — «Хүн ба хуули» 20.55 — «Тимлюйн цементдэ —Шанарай тэмдэг» гэһэн дамжуулга. 21.20 —«Уласхоорондын шэнжэлэл». (буряадаар) 21.40 —Соносхолнууд. 21. — Гүрэнэй Кузбассай А. Луначарскиин нэрэмжэ драмын театрай зүжэг.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр үүлэтэйшэг ха. Хойто аймагуудаар рим газарта бороо ороха шэ тээгүүр хура бороо хогүй. Секундын 3—7 хүсэтэйгөөр баруун т һалхилха. Температура 2 25 градус. Байгал ш 15—20 градус дул Улаан-Үдэ хотодо һүни 11—13, үдэртөө 23- градус дулаан байхаар леэгдэнэ.

Июлиин 24—25-да бүрхэжэ, нэгэ сэлмэжэ ха, Хойто-Байгалай, Ху хаанай ба Баунтын аймагай зарим газарнуудаар роо ороха. Баруун-хо һоо секундын 5—10 метр сэтэйгөөр һалхилха. һү дөө 7—12, үдэртөө хойто магуудаар 21—26, Ба шадархи ба хойто айма даар 16—21 градус лаан болохо.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Селенгинскын индустриальна техникумэй дирек партийна ба профсоюзна организацинууд тус техникум директор

Цыден Батуевич РАДНАЕВАЙ

сагһаа урид наһа бараһан ушарһаа гэр бүлынхидтэнь, түрэлхидтэнь гүнзэгы шаналалаа мэдүүлнэ.

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, отв. секретаря — 50-52, секретариата — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36,63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приемная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.